

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2022

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2022

RAPORT ANUAL

Privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023)

Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare

20.80009.0807.43

(denumirea și cifra)

Provocări societale

Prioritatea Strategică

Conducătorul proiectului

dr.hab. ZABOLOTNAIA Lilia

Directorul organizației

dr. hab. SAVA Eugen

Consiliul științific

SÎRBU Livia

Chișinău 2022

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Analiza științifică a colecțiilor documentare. Marketingul muzeal în slujba societății

2. Obiectivele etapei anuale

1. Analiza științifică și interpretarea valorii patrimoniale a colecțiilor arheologice, documentare și numismatice din patrimoniul MNIM;
2. Extinderea implementării sistemului electronic de evidență și documentare științifică a colecțiilor MNIM în baza unui program computerizat special;
3. Sistematizarea și valorificarea colecțiilor arheologice și numismatice prin documentarea științifică de muzeu;
4. Diversificarea spectrului de dezvoltare a patrimoniului muzeal prin cercetări științifice de teren și achiziții;
5. Evaluarea eficienței activităților de interpretare interdisciplinară și interactivă a patrimoniului muzeal din Republica Moldova;
6. Identificarea metodelor și soluțiilor de marketing muzeal în vederea atragerii vizitatorilor în muzeu, căutarea de forme noi de lucru cu publicul în vederea atragerii acestuia în muzeu.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Documentarea și cercetarea colecțiilor MNIM, în arhivele naționale și internaționale, în biblioteci științifice din țară și peste hotare; cercetări arheologice, numismatice, documentare și obiectelor de artă; cercetări de marketing muzeal;
2. Identificarea, selectarea și valorificarea bunurilor de patrimoniu pentru digitizare;
3. Clasarea patrimoniului muzeal;
4. Organizarea a 3 manifestări științifice naționale cu participare internațională;
5. Elaborarea conceptelor de organizare și vernisare a 4 expoziții tematice temporare și 12 mini-expoziții din seria *Exponatul lunii*;
6. Participarea la foruri științifice naționale și internaționale (conferințe, simpozioane, sesiuni, mese rotunde);
7. Valorificarea rezultatelor cercetărilor muzeale, documentare, arheologice și numismatice prin publicarea monografiilor, articolelor științifice, materialelor promoționale privind expozițiile organizate de Muzeu și a pieselor de muzeu.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Pe parcursul perioadei ianuarie-octombrie anului 2022, 23 membrii ai Proiectului au realizat în continuare programul de cercetare și documentare în patrimoniul MNIM, au efectuat investigații arheologice, numismatice, documentare și a obiectelor de artă în arhive, instituții științifice și muzeale din țară și din străinătate (Arhiva Națională a Republicii Moldova, Arhiva Organizațiilor Social-Politice din Republica Moldova (S. Andrieș-Tabac, M. Tărăță) și internaționale: la Universitatea din Heidelberg Germania (I. Manzura), la Comisiunea Romano-Germanică a Institutului German de Arheologie din Frankfurt am Main (M. Vasilache), la Institutul German de Arheologie - Berlin (I. Manzura), la Departamentul

Euroasiatic al Institutului German de Arheologie din or. Alchazikhe Georgia (I. Manzura), la Institutul de Arheologie al Academiei Române filiala Iași (D. Topal), la Archiwum Głównie Akt Dawnych și muzeul din Nieborów și Arkadia (fondul Radziwiłł) din Polonia (L. Zabolotnaia). Cercetătorii au participat la 6 expediții arheologice, inclusiv, la Slava Rusă, România (N. Mateevici) și 5 expediții în Republica Moldova: Ivancea, raionul Orhei (V. Iarmulschi); orașul Chișinău: biserica sf. Împărați Constantin și Elena, Piața Veche și Muzeul Bisericesc (I. Tentiuc) și localitatea Stolniceni, raionul Râșcani (M. Vasilache).

2. În vederea creării depozitelor digitale pentru accesul online al publicului la patrimoniul național al țării, membrii Proiectului au identificat, au cercetat și au selectat bunurile de patrimoniu pentru digitizare, elaborând **917 de fișe analitice**.
3. Pentru stabilirea statutului juridic al bunurilor de patrimoniu cultural național mobil din colecțiile MNIM ca parte a patrimoniului cultural național, a fost continuată procedura de clasare, fiind elaborate **330 de dosare**, care au fost expertizate și predate spre examinare și aprobare la Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor a Ministerului Culturii. Pe parcursul anului 2022, patrimoniul MNIM a fost completat cu **544 de noi exponate**, majoritatea dintre care fiind susceptibile pentru clasare, dar și pentru includere în Fondul comun al Patrimoniului Național Mobil. Au fost restaurate 377 piese de patrimoniu arheologic din colecțiile MNIM (monede, sigilii, unelte și arme din argint, bronz și plumb, vase ceramice). Au fost preparate 110 de probe preluate de la piese de patrimoniu arheologic din metal pentru realizarea expertizei spectrale (XRF). A fost creat în Internet profilul MNIM (<https://sketchfab.com/nmhm>) cu modele 3D a obiectelor de patrimoniu național.
4. **Au fost organizate 4 manifestări științifice – 1 națională și 3 naționale cu prezență internațională.** Conferințele s-au desfășurat în format mixt cu posibilitatea participării în regim la distanță (online) și cu prezență fizică limitată:
  - 1) Conferința Științifică Națională **30 de ani de la Războiul pentru apărarea Independenței și Integrității teritoriale a Republicii Moldova**, organizată în colaborare cu Universitatea de Stat din Moldova, Muzeul Național de Istorie a Moldovei și Asociația Istoricilor din Republica Moldova „Alexandru Moșanu”, la 25-26 februarie 2022. Conferința a reunit 37 de participanți din România și Republica Moldova: 7 participanți din România și 30 participanți din Republica Moldova . La Conferința Științifică au fost incluse în program 37 de comunicări, inclusiv 5 comunicări la ședința plenară (toate 5 comunicări din Republica Moldova). Ponderea participanților din străinătate a fost de 19 %, iar din Republica Moldova de 81%. În cadrul conferinței, în incinta Muzeului Național de Istorie a Moldovei a fost vernisată expoziția comemorativă de fotografii Memoria unui război nedeclarat (26 februarie–15 aprilie 2022).
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica nationala 30 de ani de la razboiul pentru apararea independentei si integritatii teritoriale a republicii moldova 1992/https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/memoria_unui_razboi_nedeclarat/
  - 2) **Al XVI-lea Simpozion de Heraldică**, 27 aprilie 2022, Dedicat aniversării a 30-a de la instituirea sistemului național de distincții de stat al Republicii Moldova, organizat de Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, Comisia Națională de

Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și Muzeul Național de Istorie a Moldovei. La simpozion au fost prezentate 7 rapoarte: 3 din România și 4 din Republica Moldova. Ponderea participărilor de peste hotare a constituit 43%. Comunicările simpozionului vor fi publicate în anuarul „Heraldica Moldaviae” (2023).

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvi_lea_simpozion_de_heraldica/

- 3) Masa rotundă cu genericul *Arheologia Republicii Moldova prin prisma relațiilor moldo-germane*, 6 septembrie 2022, organizată de către Muzeul Național de Istorie a Moldovei în parteneriat cu Academia de Științe a Moldovei și Ambasada Germaniei la Chișinău. Manifestarea a reunit studenți, arheologi și cercetători care au trecut în revistă experiența lor cu privire la colaborarea moldo-germană pe filiera cercetării arheologice și a schimbului reciproc de experiență. În cadrul evenimentului, dr.hab. prof. Michael Meyer de la Universitatea Liberă din Berlin, a fost decorat cu medalie Dmitrie Cantemir – cea mai înaltă distincție a Academiei de Științe a Moldovei.

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/masa_rotunda_cu_genericul_arheologia_republicii_moldova_prin_prisma_relatiilor_moldo_germane/

- 4) Conferința științifică cu participare internațională *Istorie – Arheologie – Muzeologie, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei*, ediția a XXXII-a, 27-28 octombrie 2022, a reunit peste 100 de specialiști din domeniul arheologiei, istoriei și muzeografiei din 8 țări: Republica Moldova, România, Ucraina, Georgia, Polonia, Germania, Belarus, Federația Rusă. S-au înscris 122 de rapoarte, au fost prezentate 90 sau 74%. Dintre care – 36% din străinătate și 64 % din țară. Vorbitorii au reprezentat instituții muzeale, universitare și academice din țară și de peste hotare. Lucrările conferinței s-au desfășurat în format mixt (cu prezența fizică (64%) și online (36%). Cu prezența fizică au fost prezentate 64 de comunicări sau 71%, la distanță – 26 de rapoarte sau 29%. Programul și rezumatele au fost publicate și plasate pe site-ul muzeului.

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/; <https://www.youtube.com/watch?v=ZWZsLsDpk945>

5. Membrii proiectului au contribuit esențial în organizarea și vernisarea (cu public sau online) a **8 expoziții tematice temporare** (naționale și internaționale) și **12 mini-expoziții din seria Exponatul lunii:**

1. Expoziții tematice temporare:

- 1) Expoziția comemorativă de fotografii *Memoria unui război nedeclarat* (26 februarie – 15 aprilie 2022) - vernisată în cadrul conferinței *30 de ani de la Războiul pentru apărarea Independenței și Integrității teritoriale a Republicii Moldova*; https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_30_de_an_i_de_la_razboiul_pentru_apararea_independentei_si_integritatii_teritoriale_a_republicii_moldova_1992/; https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/memoria_unui_razboi_nedeclarat/
- 2) Expoziția temporară filatelică *MOLDFILEX-2022* (22 martie – 30 aprilie 2022), dedicată aniversării a 30 - a de la fondarea Uniunii Filateliștilor din Republica Moldova; <https://www.nationalmuseum.md/ro/events/>

- 3) Expoziția *Vestigii arheologice în stepa Bugeacului*, or. Taraclia, 1 februarie – 30 mai 2022;
- 4) Expoziția *Locuința cucuteniană și Atelierul Micul arheolog* (mai 2022);
- 5) Expoziția *Magia luminilor de altă dată* (18 mai -31 decembrie 2022). Cuprinde peste 70 de piese de iluminat artificial, însoțite de piese auxiliare și reconstituiri ce întregesc menirea acestora. Cronologic piesele expuse se încadrează în perioada antică - sfârșitul secolului al XX-lea;
https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/magia_luminilor_de_altadata/
- 6) Expoziția *Întru răsplata meritelor...Distincțiile de stat ale Republicii Moldova la cea de-a 30-a aniversare* (28 iulie – 24 august 2022) a prilejuit cercetări asupra istoricului distincțiilor naționale și corporative, raportate în comunicări științifice, valorificate în cadrul expoziției aniversative și materializate și prin completarea fondului de piese faleristice ale muzeului; <https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/>
- 7) Expoziția *Dacia. Ultima frontieră a romanității* (27 octombrie 2022-martie 2023) este cea mai mare expoziție sintetică dedicată civilizației geților și dacilor, organizată printr-un efort a 45 instituții muzeale din România și Republica Moldova. Proiect coordonat de Muzeul Național de Istorie a României;
https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/dacia_ultima_frontiera_a_romanitatii/
- 8) Expoziția aniversară *Savantul Ovidiu Bădina – memorie și valoare (la 90 de ani de la naștere)* (20 noiembrie - 20 decembrie 2022) – este o expoziție monografică, temporară consacrată unei personalități marcante din domeniul cercetării și educației – savantului, profesorului universitar Ovidiu Bădina.
<https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/>

2. Mini-expoziții din seria *Exponatul lunii*:

- 1) *Picior de masă de marmură* (ianuarie);
- 2) *Telefonul de perete „L.M. ERICSSON & Co”* (februarie);
- 3) *Statuetă antropomorfă feminină de la Chișinău* – Valea Morilor (martie);
- 4) *Icoana Hristos-Viță de vie*. Basarabia, anii '20- '30 sec. XX, zugrav I. Protcenco (aprilie);
- 5) *Ciocan-târnăcop*. Cultura Tripolie (mai);
- 6) *Ceainicul cu suport și spirtieră*, sec. XIX-lea (iunie);
- 7) *Depozitul de la Vărvăreuca* (iulie);
- 8) *Paftale*. Atelier de giuvaiergerie din orașul Orhei, Basarabia, secolul al XIX-lea (august);
- 9) *Toc pentru ace*. Epocă de piatră (septembrie);
- 10) *Icoana Acoperământul Maicii Domnului*. Moldova, înc. sec. XIX (octombrie);
- 11) *Amfora de Mende de la Dubăsari* (noiembrie);
- 12) *Cărți poștale vechi dedicate sărbătorilor de iarnă*, (decembrie).
<https://www.nationalmuseum.md/>

6. Membrii echipei din cadrul Proiectului au participat cu **58 rapoarte, comunicări și postere la 37 manifestări științifice**, inclusiv: 25 (67,6%) peste hotare (România, Georgia, Bulgaria,

Italia, Ungaria, Ucraina, Austria, Polonia, Federația Rusă), 2 (5,4%) internaționale în Republica Moldova, 4 (10,8%) naționale cu participare internațională și 6 (16,2%) naționale.

7. Rezultatele cercetării au fost incluse în circuitul științific prin publicarea a **2 monografii** (cca 42,2 c.a.); **1 culegere de studii și articole** (cca 15,5 c.a. - membrii proiectului); **55 de articole științifice** (cca 43 c.a.), inclusiv: 5 (cca 5 c.a.) în reviste din baza de date Scopus; 7 (cca 5 c.a.) reviste din străinătate recunoscute; 19 (cca 12,5 c.a.) în reviste de categoria B; 1 (cca 0,8 c.a.) în alte reviste naționale; 18 (cca 17,45 c.a.) în culegeri de articole și studii (7 peste hotare); 5 (cca 2,3 c.a.) în materialele conferințelor științifice (4 internaționale) și **54 (cca 4,2 c.a.) de teze** în rezumatele conferințelor științifice internaționale și naționale. Au fost publicate **2 numere ale reviste *Tyragetia*** (categoria B), care cuprind peste 46 de studii (cca 16 c.a. - membrii proiectului), articole și recenzii din țară și peste hotare (România, Polonia, Belarus, Georgia, Ucraina, Federația Rusă etc. **În total a fost publicat un volum de 116 (cca 90 c.a.) publicații (cca 3,9 c.a. per membru proiect).**

5. Rezultate obținute (descriere narativă 3-5 pagini)

În cadrul Proiectului **Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare(20.80009.43)**, membrii colectivului, activând în cadrul a două sectoare științifice: ***Arheologie* și *Istorie și Muzeologie***, au obținut rezultate care reflectă cele două direcții principale de cercetare. Studiile au avut atât un caracter tradițional cât și unul interdisciplinar și inovativ, ceea ce determină caracterul aplicativ al rezultatelor obținute.

În cadrul direcției științifice ***Arheologie*** a proiectului, au fost realizate o serie de rezultate. Pe baza materialelor arheologice descoperite în ultimii 60 de ani a fost realizată analiză metodică a riturilor și ritualurilor funerare a populațiilor eneolitice din nord-vestul Mării Negre în mileniul al IV î.Hr. Pentru prima dată este realizată o cercetare multilaterală a culturii de stepă pe baza analizei comparative a complexelor funerare. Au fost evaluate peste o sută de locații cu necropole sau morminte izolate, care au permis a urmări evoluția tradițiilor funerare, stabilirea relației cronologice dintre diferite grupuri culturale și determinarea naturii și direcției de interacțiuni culturale în regiune (I. Manzura).

În contextul elaborării unui studiu de paleo-economie a comunităților eneolitice de tip Cucuteni A din spațiul pruto-nistean în Mileniul V î.Hr., a fost elaborată baza de date a industriei ceramice și realizate studii geofizice la situri de epocă pe teritoriul Republicii Moldova (M. Vasilache). Pe baza redescoperirii unor vestigii arheologice păstrate în colecțiile MNIM, au fost documentate, luate la evidență și puse în circuit muzeistic și științific mai multe artefacte inedite ale culturii Gumelnița (mijl. mil. V î. Hr.), realizând cercetarea unor aspecte legate de cultura materială și habitatul populațiilor din epoca eneoliticului și a bronzul timpuriu. În baza pieselor cercetate a fost realizată reconfigurarea ariei de locuire a comunităților eneolitice gumelnițene în spațiul pruto-nistean. Totodată, a fost valorificat patrimoniul arheologic din colecțiile siturilor Cucoara I și Taraclia I, descoperite în anii 1982-1985 (E. Mistreanu).

A fost elaborată cercetarea complexă a așezărilor din perioada târzie a epocii bronzului de tipul Noua-Sabatinovca-Coslogeni din valea râului Ialpuș din stepa Bugeacului în calitate de model al evoluției a culturii din regiunea de sud a spațiului pruto-nistean (E. Sava). Pe baza cercetărilor arheologice din așezarea de la Trinca *Izvorul lui Luca* (r. Edineț) au fost reconstituite aspecte ale

culturii materiale a comunităților umane din epoca fierului timpuriu. În același context, a fost reconsiderat fenomenul cultural al hallstattului timpuriu din zona Prutului de Nord (L. Sîrbu). Pe baza revalorificării patrimoniului arheologic din colecțiile MNIM, a descoperirilor din așezarea de la Taraclia *Gaidabul*, a datelor paleobotanice și arheozoologice, au fost realizate cercetări interdisciplinare privind habitatul și paleoeconomia comunităților de tip Noua-Sabatinovka-Coslogeni de la est de Carpați în perioada târzie a epocii bronzului (M. Sîrbu).

Au fost elaborate modalitățile de integrare a regiunii carpato-danubiene în sistemul cronologic eurasiatic și nord-pontic bazat pe tendințe comune și dinamica regională a culturii păstorilor nomazi din eneolitic și epoca bronzului (D. Topal). Pe baza vestigiilor arheologice de import grecesc, a fost realizată cercetarea comunităților locale din spațiul nord-vest pontic și a relațiilor comerciale greco-barbare în secolele VI-II a.Chr. Pornind de la analiza ștampilelor de amfore și a vaselor de lux cu firnis negru, este ilustrat procesul pătrunderii valorilor grecești în spațiul pruto-nistrean. Au fost stabilite centrele de producție și cronologia amforelor și a vaselor de lux de producție antică grecească descoperite atât în spațiul pruto-nistrean, cât și în zonele limitrofe. A fost ordonat, sistematizat și interpretat un important set de ceramică antică grecească (amfore și vase de lux) din colecțiile MNIM atribuită secolelor VI-II î.Hr. (N. Mateevici).

Pe baza analizei și reevaluării datelor arheologice obținute în săpăturile arheologice din anii 1950-1980, este revăzut tabloul etnocultural al regiunii de silvostepă carpato-nistreană în sec. II î.Hr. – II d.Hr. Pentru prima dată este realizată o cercetare sistemică a vestigiilor arheologice de epocă La Tène târzie și romane timpurie din silvostepa est-carpatică (V. Iarmulschi).

Pe baza datelor arheologice obținute în necropola de lângă s. Petrești, r. Ungheni cercetată integral, pentru prima dată, pe baza analizei comparative a complexelor funerare, este realizată o cercetare monografică multilaterală a culturii sarmatice din zona Prutului de Mijloc, izolată din punct de vedere geografic de sarmații din stepele nord-pontice. S-a constatat că regiunea dată se caracterizează printr-o concentrare extrem de densă a necropolelor plane și tumulare, limitate de șanțuri inelare și alte structuri rituale de configurații diverse. Necropola de la Petrești se înscrie perfect în tabloul general al zonei Prutului de Mijloc cu întinderea de circa 150 km, din cadrul căruia fac parte șapte cimitire sarmatice de la Bădragii Noi, Cuconeștii Vechi I și II, Cioropcani, Medeleni, Petrești și Florițoaia (V. Bubulici).

Pe baza metodologiilor moderne a fost reevaluată semnificația istorică a mai multor categorii de vestigii arheologice din secolele IX-XI din spațiul carpato-nistrean și a fost formulată o nouă viziune științifică – un nou concept cu privire la locul și rolul vikingilor în spațiul carpato-nistrean, dar și referitor la rolul acestui spațiu în mișcarea vikingilor spre Dunăre și Balcani. Au fost ordonate și reconsiderate piesele arheologice din metal atribuite secolelor IX-XI din săpăturile arheologice din anii 1950, păstrate în colecțiile MNIM (I. Tentiuc).

În cadrul sectorului de **Istorie și Muzeologie** au fost acumulate informații necesare studiilor în curs, precum și documentării științifice în cadrul clasării patrimoniului și a organizării expozițiilor în Muzeul Național de Istorie a Moldovei.

Pentru perioada evului mediu timpuriu, în documente scrise din secolele XII-XIII a fost depistat un termen juridic românesc, prezent până astăzi în limba română, susținut și de alte influențe, ceea ce confirmă atestarea românilor în nordul Rusiei, unde au migrat, compensând astfel lipsa izvoarelor documentare de la Carpați și Dunăre. (VI. Ghimpu). Alte documente extrem de valoroase

pentru istoria Moldovei au fost depistate în arhivele din Sankt-Petersburg și Moscova, Federația Rusă, reprezentând materiale inedite despre nepoata lui Dmitrie Cantemir – Elena Alfimova (1743/1744-1782), fiica mai mare neligitimă a lui Șerban Cantemir. Pentru prima dată în istoriografie cantemeriană au fost publicate documente ce țin de viața personală a acesteia, și anume: foaia de zestre, acte de încheiere și desfacere a căsătoriei, scrisori private etc. Cercetările propuse aduc o contribuție consistentă și esențială în înțelegerea cât mai completă a vieții familiale și activității sociale a doamnelor din familia Cantemir (L. Zabolotnaia).

Au fost cercetate mai multe surse documentare din perioada modernă a Basarabiei din domeniul științei și a religiei. Astfel, au fost citite (din slavonă) treizeci de acte parohiale dintr-o colecție de condici din perioada 1850-1920 din Eparhia Chișinăului și Hotinului, fiind identificate și patru sigilii din perioada 1851-1855 care au aparținut protoiereilor basarabeni Ioan Malanețchi, Grigore Gavrilan, Afanasie Donos. Valorificarea acestor mărturii oferă oportunități în cercetarea evoluției limbii române în sec. al XIX-lea, a sigilografiei, a categoriilor sociale din satele basarabene și chiar a genealogiei unor dinastii de preoți. Cercetarea colecției de icoane hristologice din patrimoniul muzeului a definitivat prin introducerea în circuitul științific a mai multor icoane inedite. Dată fiind importanța inscripțiilor păstrate în câmpul icoanelor, s-a realizat descifrarea acestora, rezultatul contribuind la datarea și confirmarea provenienței icoanelor, la identificarea donatorilor, a numelor de preoți, dascăli, epitropi a instituțiilor ecleziastice în care s-au păstrat aceste icoane (A. Chiroșca).

În baza materialelor păstrate în patrimoniul MNIM, au fost stabilite direcțiile prioritare de cercetare ale savanților basarabeni din a doua jumătate a secolului al XIX-lea – prima jumătate a secolului al XX-lea în cadrul comunității științifice ruse și europene. Rezultatele cercetărilor operelor, semnate de savanții-slaviști basarabeni Al. Iațimirschi (1873-1925) și P. Sârcu (1855-1905), au fost sistematizate și valorificate sub aspect bibliografic. Au fost identificate și puse în valoare operele ce conțin autograful lui P. Sârcu. În urma cercetărilor vieții și activității lui Al. Iațimirschi au fost identificate și alte preocupări ale savantului, cum ar fi cea pedagogică, de muzeograf, și etnograf, cercetând inclusiv obiceiurile și tradițiile din Basarabia. La unele volume semnate de Al. Iațimirschi au fost identificate amprente sigilare, care permit urmărirea circulației acestora. Pentru prima dată este introdusă în circuitul științific și muzeal colecția integrală din patrimoniul muzeal ale acestor două mari personalități locale, contribuind la cercetările slavisticii basarabene – parte a operei de gândire științifică în Basarabia la cumpăna secolelor XIX și XX (A. Grițco).

În același context, a fost pusă în circuitul muzeografic și științific întreaga colecție a unei personalități basarabene remarcabile, Gheorghe Rașcu, profesor de geografie, autor de manuale, publicist, cercetător și om de cultură, care a activat timp de două decenii în Basarabia interbelică, la două instituții de învățământ: Seminarul Teologic și Liceul Militar „Regele Ferdinand I”. S-a constatat că colecția cercetată, alcătuită din 236 de piese are o valoare documentară, istorică, memorială și științifică deosebită, constituind surse importante în cercetarea istoriei învățământului din Basarabia interbelică și nu în ultimul rând, a geografiei ca știință, în cazul nostru a geografiei României, inclusiv a ținutului basarabean (V. Serjant).

În scopul interpretării științifice a patrimoniului muzeal a fost valorificată colecția de paftale (sec. XVIII – sec. XX) din patrimoniul MNIM. Podoabele vestimentare reprezintă un domeniu special, de mare complexitate, din punct de vedere al funcției practice, al funcției estetice, dar și al raporturilor

sociale. Dincolo de simbolistica complexă, exprimată prin culoare, formă, material, ornament, paftalele dezvăluie contactele între grupuri umane diferite, între etnii. Simbolistica repertoriului decorativ a permis stabilirea apartenenței celor opt perechi de paftale din colecția de accesorii vestimentare a MNIM, la seria celor din aria sud-dunăreană, grecești, turcești, bulgărești, având particularități tehnice și stilistice diferite. Conform caracteristicilor de realizare a paftalelor a fost identificată uzitarea tehnicilor *au repoussé*, *niello* și tehnica emailului policrom. Examinarea sistemului de marcare certifică prezența unui atelier de giuvaiergerie în orașul Orhei, Basarabia în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, iar calitatea executării, prelucrarea fină a detaliilor, compoziția complexă denotă măiestria și iscusința meșteșugarilor. În condițiile în care foarte puține paftale sunt marcate cu poansoane de meșter sau cu marca atelierului, paftalele poansoanate cu marca atelierului de giuvaiergerie din Orhei prezintă un interes științific deosebit (L. Marinescu).

A fost continuată munca de identificare științifică și documentare a descoperirilor monetare recente de la situl Orheiul Vechi, Costești etc, fiind stabilită ponderea unor emisiuni monetare pe teritoriul dintre Nistru și Prut. A fost continuat lucrul de identificare și sistematizare a monedelor de la Costești, care vor fi subiectul unei monografii numismatice (A. Boldureanu). Cercetarea a peste cinci sute de emisiunilor monetare rusești din prima jumătate a secolului al XIX-lea, a demonstrat structura numerarului rusesc pe piața monetară a Basarabiei în perioada analizată. Descoperirile izolate sunt reprezentate în cea mai mare parte de nominaluri din cupru: *polushka*, *deniga/denejka*, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1, 2, 3, 5 și 10 copeici, iar cele din argint de: 5, 10, 20 și 25 copeici, *polupoltinnik*, *poltină* și *rublă*. Aceste descoperiri certifică nu doar o diversitate însemnată de tipuri monetare din circulație, dar confirmă totodată și răspândirea constantă a emisiunilor rusești în prima jumătate a secolului al XIX-lea în Basarabia. În rezultatul acestor cercetări au fost învederate noi aspecte cu privire la circulația monedei rusești din prima jumătate a secolului al XIX-lea, îndeosebi prin sublinierea rolului însemnat al monedelor cu valoare nominală scăzută, dar și prin probarea existenței unei diversități monetare ridicate în circulație, ceea ce relevă importanța și utilitatea introducerii în circuitul științific a acestor date (E. Arcuș-Jantovan).

Au fost analizate și evaluate inițiativele de interpretare a patrimoniului muzeal uzitate de instituțiile muzeale din Republica Moldova și evaluată eficiența utilizării acestor tehnici. Au fost stabilite coordonatele evoluției instituției muzeale din Republica Moldova în ultimii 30 de ani: patrimoniu (cercetare, clasare, digitizare, valoare nominală); relația muzeu-public, educație muzeală, demersul expozițional, în dimensiunea dintre tradiționalism și modernitate (E. Ploșnița).

Pentru perioada contemporană, au fost identificate și consultate mai multe documente în rezultatul cercetării cărora au fost stabilite o serie de fenomene social-politice specifice anilor 1950-1960, care nu corespund întru totul imaginii de monolit consacrate până la acest moment în istoriografia postsovietică și internațională. În același timp documentele permit surprinderea existenței unor conflicte permanente între unele grupuri din partid și înțelegerea diferită a ceea ce trebuiau să fie principiile partidice. Cercetarea acestor documente demonstrează că perioada anilor 1950-1960 rămâne în continuare insuficient studiată și conține germeii multor fenomene socio-politice care se vor replica până în anii restructurării, dar și în perioada de tranziție, pe teritoriul Republicii Moldova (M. Tărăță).

În urma cercetărilor heraldice a fost stabilit istoricul unor steme de familie nobiliare din Basarabia modernă (Dicescul, Millo, Balș) care au fost utilizate la elaborarea unor steme și drapele

teritoriale noi (satul Găleşti, raionul Strășeni; comuna Puținței, raionul Strășeni; satul Țânțăreni, raionul Anenii Noi) (S. Andrieș-Tabac).

6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul de referință în cadrul proiectului

Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare (20.80009.0807.43)

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. Monografii internaționale

1.2. Monografii naționale: 2 (cca 42,2 c.a.)

- 1) **ARCUȘ-JANTOVAN, E. *Moneda și circulația monetară în Principatul Moldovei (1711-1859)***. Monografie. Chișinău: Bons Offices, Biblioteca Tyragetia, 36, 2022, 267 p. ISBN 978-9975-80-903-0; ISBN 978-9975-87-985-9 (cca 16,7 c.a.)

Monografia - *Moneda și circulația monetara în Principatul Moldovei (1711-1859)*, reprezintă o primă lucrare de sinteză referitoare la circulația monetară în Principatul Moldovei din perioada anilor 1711-1859. Acest studiu, prin abordarea și interpretarea modului de organizare și de reglementare a circulației monetare în perioada 1711-1859, însoțit de argumentări și de exemplificări pertinente atât din sursele scrise (reprezentate de diverse materiale din arhivele naționale și internaționale, precum și de sursele narative și documentare), cât și din cele numismatice (reprezentate de tezaure și de descoperiri izolate), a permis schițarea tabloului general al peisajului monetar din acest spațiu și integrarea coerentă a procesului circulației monetare din Principatul Moldovei în sistemul monetar internațional european din această perioadă.

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/tyragetia_library/moneda_si_circulatia_monetara_in_principatul_moldovei_1711_1859/

- 2) **PLOȘNIȚA, E. *Muzeu. Tradiționalism și modernitate***. Monografie. Chișinău: Bons Offices, Biblioteca Tyragetia, 36, 2022, 215 p. ISBN 978-9975-62-433-6 (cca 13,4 c.a.)

Lucrarea este axată pe problemele instituției muzeale (ca formă culturală) din Republica Moldova, evoluția instituției în ultimii 30 de ani în dimensiunea dintre tradiționalism și modernitate, rolul și locul muzeului în sistemul educațional și cercetare, relația stat-muzeu. Este realizată o sistematizare și o analiză a celor mai recente realizări în muzeografia moldovenească pe trei direcții concrete, având în vedere specificul funcționării unei instituții muzeale: Păstrare-Patrimoniu; Expoziție-Comunicare; Cercetarea specifică de muzeu - colecții, arheometrie, muzeologie, public muzeal. O atenție deosebită este acordată relevanței statutului profesional al muzeografului în procesul de modernizare a instituției muzeale, stabilirea statutului profesiei de muzeu cu un mecanism de protecție. Autoarea urmărește atât procesele tradiționale cât și cele inovative în evoluția muzeului contemporan ca instituție publică, venind cu analize concludente, cu concluzii științifice și cu recomandări practice.

2. Capitole în monografii naționale/internaționale

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale: 1 (cca

15, 5 c.a. membrii proiectului)

- 1) **ANDRIEȘ-TABAC, S.** (red-șef). *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Chișinău, 2022, ISBN 978-9975-81-070-8. Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Societatea de Genealogie, Chișinău, 2022.-280 p. : fig., fot. – Rez.: lb. rom., engl. – Referințe bibliografice în subsol.
Volumul a fost publicat în cadrul proiectului de cercetare „Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare” (20.80009.0807.43).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/

4. Articole în reviste științifice: 55 (cca 43 c.a.)

4.1. În reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF) – 5 (cca 5 c.a.)

- 1) **TOPAL, D.** Vettersfelde hoard: deconstruction of the ensemble. In: *Oxford Journal of Archaeology*, № 2 (41), 2022, p. 172-186. E-ISSN 1857-3533 (cca 1,2 c.a.)
<https://doi.org/10.1111/ojoa.12241><https://onlinelibrary.wiley.com/toc/14680092/2022/41/2>
- 2) **TOPAL, D.** Swords and daggers of early nomads from Transylvania and Southern Carpathians: Local varieties and continental trends. In: *Plural*, № 10 (1), 2022, p. 34-69. ISSN 2345-1262 (cca 2,3 c.a.) <https://plural.upsc.md/>
- 3) **TOPAL, D.; YOTOV V.; KOLIAS T. G.; EGER C.** 2021. Swords in Byzantium. *Studia Militaria Balcanica II-1*. Varna: Slavena. In: *Stratum plus*, № 2, 2022, p. 447-448. E-ISSN 1857-3533. (cca 0,1 c.a.) <https://doi.org/10.55086/sp225447448>
- 4) **МАНЗУРА, И.** В тенетах погребального костра. In: *Stratum plus*, №2, 2022, p. 15-17. E-ISSN 1857-3533. (cca 0,2 c.a.). DOI: <https://doi.org/10.55086/sp2221517>https://www.e-anthropology.com/Katalog/Arheologia/STM_DWL_EHII_H9igi5XdbrTU.aspx
- 5) **ТОПАЛ, Д.; СЫРБУ, М.** Клад фрагментированных изделий эпохи поздней бронзы у с. Рэзень. In: *Stratum plus*, №2, 2022, p. 395-409. E-ISSN 1857-3533 (cca 1,2 c.a.)
<https://doi.org/10.55086/sp222395409> ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8586-4427>;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1537-7375>. https://www.e-anthropology.com/Katalog/Arheologia/STM_DWL_9b3h_BesYhnnwNoTe.aspx

4.2. În alte reviste din străinătate recunoscute: 7 (cca 5 c.a.)

- 1) **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Ramura basarabeană a familiei Albotă în secolul al XIX-lea. In: *Prutul. Revistă de cultură*, Huși, s.n., XI (XX), 2021, nr. 1-2 (67-68), p. 167-177: 1 spiță genealogică. ISSN 1582-618X (cca 0,8 c.a.) (apărut 2022)
https://www.academia.edu/49413540/Prutul_Revist%C4%83_de_cultur%C4%83_Hu%C8%99i_Anul_X_XIX_nr_2_66
- 2) **MATEEVICI, N.; IONESCU, M.** Un nou lot de ștampile amforistice de la Dulcești, Moșneni și Vâlcele (jud. Constanța). In: *Pontica 55*, Supplementum VIII. 2022, p. 315-324, ISSN 1013-4247; e-ISSN 2247-9341 (cca 0,6 c.a.)
- 3) **POVESTCA, A.** Academicianul și arhitectul Alexei Șciusev prin prisma creațiilor sale. In: *Collegium Mediense XII*, Comunicări științifice XXI, Mediaș, România, 2022, p. 81-87, ISSN 2247-7772; ISSN-L=2247-7772 (cca 0,4 c.a.) <http://www.mediensis.ro/publicatii/anuarul-collegium-mediense/>

- 4) DIACONU V.; SÎRBU, M. O îndeletnicire cu mai multe necunoscute. Prelucrarea pieilor de animale în perioada bronzului târziu. In: *MemAntiq*, XXXVII (2021), Piatra-Neamț, 2022, p. 71-92. ISSN 1222-7528 (cca 1 c.a.)
- 5) BĂȚ, M.; MUNTEANU, O.; VASILACHE, M. *Looking through Earth: Archaeo-Geophysics and Soil science in the Republic of Moldova*. In: *World Archaeogeophysics*, Springer, 2022 (în tipar). ISBN 978-3-319-78861-6
- 6) ZABOLOTNAIA, L. Legal substratum and social conditions of dissolution of marriage in Moldavia. comparative study (14th-17th centuries). In: *Balkanica Posnaniensia. Acta et studia*, XXVI, Poznań, 2022, Wydawnictwo Instytutu Historii UAM, p. 101-117. ISBN 978-83-66355-32-3; ISSN 0239-4278 (cca 1 c.a.) <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/bp>
- 7) ZABOLOTNAIA, L. Natalia Obrenović – princess and queen of Serbia. Between politics and family. In: *Suplimentul Anuarului Institutului de Istorie „G. Barițiu”, intitulat „Femeia între tradiția și modernitatea românească (a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului XX). Interogații, realizări, perspective”*, Academia Română, Institutul de Istorie ”George Barițiu”, Cluj-Napoca, Edit. Școala Ardeleană, 2022, p. 333-339. ISBN 1584-43-90 (print) (cca 0,7 c.a.) (Indexat în [C.E.E.O.L.](#); [EBSCO Publishing](#); [ERIH PLUS](#)) http://www.historica-cluj.ro/menu/numere_aparute.phpwww.historica-cluj.ro

4.3. În reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei.

Categoria B - 19 (cca 12,5 c.a)

- 1) ANDRIEȘ-TABAC, S. Însemne teritoriale înregistrate în Armorialul General al Republicii Moldova în anul 2021. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr. 2, p. 272-293. ISSN 1857-0240 (cca 2 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 2) ARCUȘ-JANTOVAN, E. Emisiuni monetare rusești din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea). In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. ISSN 1857-0240; E-ISSN 2537-6330. https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
- 3) BOLDUREANU, A. Cronica descoperirilor monetare (XV). In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. ISSN 1857-0240; E-ISSN 2537-6330. https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
- 4) CHIROȘCA, A. Fragmente de iconostase din colecția Muzeului Național de Istorie a Moldovei. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr.2, p. 303-316. ISSN 1857-0240 (cca 1, 1 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 5) GRITCO, A. Viața edilitară a Chișinăului prin prisma activității inginerului Hristofor Nicolaidi (sfârșitul sec. XIX - începutul sec. XX). Contribuții muzeografice. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr. 2, p. 293-302. ISSN 1857-0240 (cca 0,7 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 6) MUNTEANU, O.; IARMULSCHI, V.; BATOG, N. Two brooches from Roman period discovered at Mârzoaia, Nisporeni region, Republic of Moldova. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol.

- XVI (XXXI), nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. ISSN 1857-0240; E-ISSN 2537-6330
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
- 7) **MARINESCU-TONU, L.** Expoziția *Străvechea mea argintărie, cu atâta artă cizelată...* In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr. 2, p. 339-350. ISSN 1857-0240 (cca 0,9 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 8) **MATEEVICI, N.** Câteva ștampile noi de la Argamum, Faleză Est (săpăturile anilor 1999-2000). In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. ISSN 1857-0240; E-ISSN 2537-6330. (cca 0,4 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
- 9) **MISTREANU, E.** Despre lotul de „pâinici” de lut descoperite la Cucoara I (din fondurile Muzeului Național de Istorie a Moldovei). In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. ISSN 1857-0240; E-ISSN 2537-6330.
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
- 10) **PLOȘNIȚA, E.** Contribuții la dezvoltarea patrimoniului muzeal – colecționarul german Robert Denndorf. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr. 2, p. 351-358. ISSN 1857-0240 (cca 0,5 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 11) **POVESTCA, A.** Recenzie. Нина Валентиновна Гросул-Войцеховская, *Архитектор В. А. Войцеховский Замыслы и Воплощения 1909-1977*, Москва, ЦНИ „Актуальная история”; АИРО-XXI, 2021. - 96 с. ISBN 978-5-91022-490-6. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr.2, p. 366-371. ISSN 1857-0240 (cca 0,5 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 12) **SERJANT, V.** Medalia comemorativă „V. Dokuceaev” în colecția de medalistică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr. 2, p. 333-337. ISSN 1857-0240 (cca 0,4 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 13) **SERJANT, V.** Colecția savantului pedolog Nicolae Dimo în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr. 2, p. 317-331. ISSN 1857-0240 (cca. 0,4 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 14) **SÎRBU, M.** Completări privind lotul artefactelor din piatră descoperit în incinta primei așezări de tip Noua cercetate pe teritoriul Republicii Moldova. In *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. ISSN 1857-0240; E-ISSN 2537-6330.
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
- 15) **TĂRÎȚĂ, M.** The purge of themembers of the Central Committee of Communist Party of Moldavia in1958-1963 (Epurarea membrilor Comitetului Central al Partidului Comunist din

Moldova în anii 1958-1963). In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr.2, p. 221-228. ISSN 1857-0240 (cca 0,5 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/

- 16) **TENTIUC, I.; MUNTEANU, O.** Conexiunile spațiului est-carpatic cu lumea vikingă: o nouă buterolă din epoca medievală timpurie descoperită în Moldova. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. ISSN 1857-0240; E-ISSN 2537-6330. https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
- 17) **ZABOLOTNAIA, L.** The unknown history of a known family: Secrets of the private life of an illegitimate granddaughter of Dimitrie Cantemir (Istoria necunoscută a unei familii celebre. Secretele vieții private a nepoatei nelegitime a lui Dimitrie Cantemir). In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr.2, p. 9-24. ISSN 1857-0240 (cca 1,1 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 18) **ZABOLOTNAIA, L.** Recezie. Fuștei Nicolae, *Mitropilitul Gavriil Bănulescu-Bodoni 1746-1821: activități culturale și eclesiastice*. Chișinău, Biblioteca științifică (Institut) „Andrei Lupan”, 2021, - 464 p. ISBN 978-9975-62-452-7. In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr.2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2022, nr.2, p. 363-365. ISSN 1857-0240 (cca 1,1 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvi_xxxi_nr_2_istorie_muzeologie/
- 19) **МАНЗУРА, И.; ПЕТРЕНКО, В.** Усатовский курганный могильник II (по раскопкам 1984 г.). In: *Tyragetia*, Serie nouă, vol. XVI (XXXI), nr. 1, Arheologie. Istorie Antică. ISSN 1857-0240; E-ISSN 2537-6330. https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/

1.1. În alte reviste naționale: 1 (cca 0,8 c.a.)

- 1) **POVESTCA, A.** 30 de ani de la declanșarea războiului din Transnistria. O retrospectivă istorică. In: *Pyretus*, Buletin informativ al Muzeului de Istorie și Etnografie Ungheni, Ungheni, 2022, p. 65-75, ISSN 2587-3342 (cca 0,8 c.a.) <https://ru.scribd.com/document/597693726/Buletinul-Muzeului-de-Istorie-%C8%99i-Etnografie-Ungheni-nr-7-312-p-Ungheni>

2. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

2.1. Culegeri de lucrări științifice editate peste hotare: 5 (cca 4,15 c.a.)

- 1) **IARMULSCHI, V.; N. BATOG, N.; MUNTEANU, O.** Fibule de tip Almgren 69 din spațiul pruto-nistrean. In: *Arheologia trecerii de la epoca fierului la epoca romană în Dacia. Contacte și conflicte*. Ștefan, D. Ștefan (Eds.), Cluj-Napoca, 2022. ISBN 978-606-020-445 (cca 0,75 ca.).
- 2) **MUNTEANU, O.; BĂȚ, M.; IARMULSCHI, V.; ZANOCI, A.** Late Latène burial Graves with weapons in the Eastern Carpathians Forest-Steppe. In: *Graves, Cenotaphs and votive deposits of weapons in Bronze and Iron Age*, Ed. V. Sirbu et al. Tîrgu-Jiu, 2022, p. 111-134 (cca 1 c.a.).
- 3) **PLOȘNIȚA, Elena** Case memoriale din Chișinău. Amnezia valorificării. In: *Profesorul Ioan Opreș. O viață dedicată patrimoniului cultural național*. Omagiu la 80 de ani, Editori: M.

Ciubotaru, A. Ichim, Al. Chituță. Iași: Grup Editorial DAR Publishing, 2022, p. 175-185. ISBN 978 -3-948670-44-3 (cca 0,5 c.a.)

- 4) **TENTIUC, I.; BUBULICI, V.** Un depozit cu unelte de făurărie-juvaiergerie din perioada medievală timpurie descoperit la Voloave-Soroca. In: *In medias res antiquorum. Miscellanea in honorem annos LXV peragentis Professoris Costel Chiriac oblata*. Ed. S.-P. Boțan, Șt. Honcu, Cluj-Napoca, 2022, p. 279-312. ISBN 978-606-020-445-9 (cca 1,5 c.a.)
- 5) **ТОПАЛ, Д.** Стела із Бутора та зображення акінаків на скіфській скульптурі. In: *II Путівельські археологічні читання. До 70-річчя від дня народження Володимира Павловича Білозора*. Матеріали всеукраїнської наукової конференції, Київ: ІА НАНУ, 2022, с. 111-118 (cca 0,4 c.a.)

2.2. Culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova: 11 (cca 11,4 c.a.)

- 1) **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Contribuții la cunoașterea stemelor rusești ale unor familii nobile românești: Abaza, Barozzi, Cantacuzino, Catargi, Codreanu, Cristi. In: *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Chișinău, 2022, p. 69-134: 30 fig. ISBN 978-9975-81-070-8 (cca 3,8 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/
- 2) **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Câteva accente privind heraldica teritorială a Basarabiei moderne. In: *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Chișinău, 2022, p. 255-274. ISBN 978-9975-81-070-8 (cca 1,5 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/
- 3) **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Al XV-lea Simpozion de Heraldică, Chișinău, 27 aprilie 2021. In: *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Chișinău, 2022, p. 255-274. ISBN 978-9975-81-070-8 (cca 0,13 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/
- 4) **ANDRIEȘ-TABAC, S.; NAUMOV, O.** Drapelele regimentelor de husari colonizate Moldovenesc și Valah în Armorialul principelui Mihail Șcerbatov. In: *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Chișinău, 2022, p. 37-68. ISBN 978-9975-81-070-8 (cca 1,5 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/
- 5) **BOLDUREANU, A.** Descoperiri monetare din centrul istoric al Chisinaului. In: *Identitățile Chișinăului: arheologie urbană / coordonatori: S. MUSTEAȚĂ, A. CORDUNEANU, Culegere de studii, Seria IDN, Chișinău, Bons Office, 2022, p. 224-230. ISBN 978-9975-61-871-7 (cca 0,6 c.a.)*
- 6) **BOLDUREANU, A.** Plumburi medievale vest-europene pentru stoffe, descoperite în Republica Moldova (secolele XVI-XVII). In: *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Societatea de Genealogie, Chișinău, 2022, p.17-26. ISBN: 978-9975-87-449-6 (cca 0,65 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/

- 7) **BOLDUREANU, A.** Recenzie. *Alexandru Molcosean. Utilizarea surselor numismatice în predarea istoriei elevilor din ciclul liceal*, Bălți: Indigo Color, 2021, 184 p.: il. In: *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Chișinău, 2022, p. 275-278. ISBN 978-9975-87-449-6 (cca 0,22 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/
- 8) **CHIROȘCA, A.** Sigilii personalizate ale unor preoți din Eparhia Chișinăului și Hotinului din a II-a jumătate a secolului al XIX-lea. In: *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Chișinău, 2022, p. 147-156. ISBN 978-9975-81-070-8 (cca 0,7 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/
- 9) **GHIMPU, VI.** Nume românești în inscripții parietale din biserica Sfânta Sofia a Novgorodului (sec. XI – XIV). In: *Lectura și scările: Culegere de articole / Biblioteca Națională a Republicii Moldova*, vol. III, consultant șt., pref.: acad. Mihai Cimpoi, Chișinău, 2022, pp. 145 - 156. ISBN 978-9975-54-455-9 (Prut Internațional) (cca 0,6 c.a.)
- 10) **GRÎȚCO, A.** Ștampile de întreprindere ale magazinelor cu profilmuzical din Chișinău la cumpăna secolelor XIX-XX. In: *Heraldica Moldaviae*, IV, 2021, Chișinău, 2022, p. 157-168. ISBN 978-9975-81-070-8 (cca 0,7 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/heraldica_moldaviae_vol_4_2021/
- 11) **TENTIUC, I.; BUBULICI, V.; VASILACHE, M.; SÎRBU, L.** Despre investigațiile arheologice de la Biserica Măzărache din Chișinău din anul 2010. Articol revăzut și reeditat. In: *Identitățile Chișinăului. Arheologie urbană*, IDN C10. Coordonator: Sergiu Mustață, A. CORDUNEANU, Culegere de studii, Seria IDN C10, Chișinău, Bons Office, 2022, Chișinău, 2022, p. 144-160. ISBN 978-9975-87-946-0 (cca 1 c.a.)

3. Articole în materiale ale conferințelor științifice

3.1. În lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare): 4 (cca 1,7 c.a.)

- 1) **SÎRBU, L.; ZABOLOTNAIA, L.** Оцифрування культурної спадщини у національному музеї історії Молдови у рамках наукових проєктів: досвід та виклики сучасності. In: *Церква – наука – суспільство: питання взаємодії*. XXV Міжнародна наукова конференція, 23-24 iunie 2022. Institutul de Arheologie din Kiev, Arhiva Națională de Istorie a Ucrainei, Lavra Pecerska etc ., Kiev, 2022, c. ISBN 978-5-8290-2029-3 (cca 0,5 c.a.)
- 2) **ЗАБОЛОТНАЯ, Л.** Интерпретационные парадигмы источников по женской истории. На примере описи приданого рожденной вне брака внучки Дмитрия Кантемира. In: *Прошлое, память, нарратив: гендерное измерение повседневности*. Материалы XV-ой Международной научной конференции РАИЖИ и ИЭА РАН, 29 сентября – 2 октября 2022 года, Пенза / Отв. ред. Н.Л. Пушкарёва, Москва, Института этнологии и антропологии им. Н.Н. Миклухо-Маклая РАН, Министерство науки Российской Федерации, 2022, с. 10-16. ISBN 978-5-4211-0270-0 (cca 0,4 c.a.)
- 3) **ЗАБОЛОТНАЯ, Л.** Блеск и роскошь свадебных господских торжеств в Молдове (середина XVII в.). In: *Домашняя повседневность населения России: история и современность*. Материалы конференции, 3-7 апреля 2022, Сборник статей, Том 2.

Университет им А.С. Пушкина, Санкт-Петербург, 2022, с.144-148. ISBN 978-5-8290-2029-3 (Vol. 2); ISBN 978-5-8290-2027-9 (ска 0,4 с.а.)

- 4) **ЗАБОЛОТНАЯ, Л.** Женская история – новое направление научных исследований в Молдове. In: *Государство и право: Эволюция, современное состояние, перспективы развития*. Материалы XIX международной научно-теоретической конференции, 28-29 апреля 2022, Сборник статей, Санкт-Петербургский Университет, Санкт-Петербург, 2022, с. 1847-1853. ISBN 978-5-91-837-566-2 (ска 0,4 с.а.)

3.2. În lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

3.3. În lucrările conferințelor științifice internaționale cu participare internațională: 1 (ска 0,4 с.а.)

3.4. În lucrările conferințelor științifice naționale: 1 (ска 0,6 с.а.)

- 1) **GHIMPU, V.** *Practica judiciară de utilizare a termenilor juridici, atestată în Novgorod pentru Țările Române (sf. sec. al XII-lea – încep. sec. al XIII-lea)*. In: *Teoria și Practica Administrației Publice*. Materiale ale Conferinței științifico-practice internaționale”, ed. a XXVI-a, 20 mai 2022, Chișinău, 2022, p. 279-285 (ска 0,6 с.а.)

<https://www.aap.gov.md/ro/article/conferin%C5%A3a-%C5%9Ftiin%C5%A3ifico-practic%C4%83-interna%C5%A3ional%C4%83-%E2%80%9Eteoria-%C5%9Fi-practica-administra%C8%9Biei-publice>

4. Teze ale conferințelor științifice

4.1. În lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare): 10 (ска 0,8 с.а.)

- 1) **MISTREANU, E.** Elemente de fortificație în așezările gumelnițene de aspect Bolgrad-Aldeni. In: *Muzeul județean „Ștefan cel Mare” Vaslui. Rezumate comunicări „Acta Moldaviae Meridionalis”*. Sesiunea internațională de comunicări științifice. Ediția a XLV-a, 29-30 septembrie 2022, Vaslui, p. 2-3. ISSN 2810 – 2096; ISSN-L 2810 – 2096 (ска 0,1 с.а.)
- 2) **SAVA, E.; TOPAL, D.** Die ersten Ergebnisse der Digitalisierung im Nationalmuseum für Geschichte der Moldau (2020-2022). In: *EU4Dialogue: Archaeology Archaeological Workshop Program*. 2022, Tbilisi, p. 20. (ска 0,02 с.а.)
- 3) **TENTIUC, I.** România și enclavalele vikingilor din nord-estul spațiului carpato-nistean în secolele IX-XI. Considerații arheologice. In: *Congresul Național al Istoricilor Români*, Alba Iulia (România), 8-10 septembrie 2022. Organizatori: Academia Română, Comitetul Național al istoricilor români și Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia (România) (ска 0,1 с.а.)
<http://cnir.conference.uab.ro/>
- 4) **TOPAL, D.** Corpus Tumulorum Moldaviae. Allgemeine Informationen zu den Grabhügeln zwischen den Flüssen Dnjestr, Prut und Donau. In: *EU4Dialogue: Archaeology Archaeological Workshop Program*, Tbilisi, p. 23-24. (ска 0,1 с.а.)
- 5) **TOPAL, D.** Tumuli construction between Dniester and Prut: Case of Sarmatians. In: *The Sarmatians and others*. Eds. Grumeza, L. et al., 2022, Timișoara: Banat National Museum, p. 7-8. (ска 0,1 с.а.)

- 6) **TOPAL, D.** Patterns of the Yamnaya culture barrow distribution in the North-West Pontic area. In: *28th EAA Annual Meeting. Abstract Book*, 2022, Budapest: EAA, p. 19. (cca 0,1 c.a.)
- 7) **TOPAL, D.; BUBULICI, V.** Late Sarmatian jade hilt from southern Bessarabia. In: *The Sarmatians and others*. Eds. Grumeza, L. et al., 2022, Timișoara: Banat National Museum, p. 9-10. (cca 0,1 c.a.)
- 8) **SIMALCSIK, A.; BUBULICI, V.** Nivelul antic (cultura sarmatică) din așezarea Sabatinovka de la Taraclia-Gaidabul (Republica Moldova). In: *Antropologie interdisciplinară, Zilele Academice Ișene*, Ediția XXXVII-a. Iași, 20 octombrie, 2022, p. 9-10. (cca 0,1 c.a.)
- 9) **SÎRBU, L.** Locuințe hallstattiene timpurii din așezarea Trinca „Izvorul lui Luca”. Rezumate comunicări „Acta Moldaviae Meridionalis”. In: *Sesiunea internațională de comunicări științifice*. Ediția a XLV-a, 29-30 septembrie 2022. Redactor coordonator: prof. dr. Ramona Maria Mocanu, Vaslui, p. 15-16, 2022. ISSN 2810 – 2096, ISSN-L 2810 – 2096. (cca 0,1 c.a.)
- 10) **SÎRBU, L.** Așezarea Trinca „Luca lui Luca”: istoricul cercetării și perspective. In: *Sesiunea Științifică Internațională Pontica*, Ediția 55: Istorie și arheologie în spațiul vest-pontic. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța. 16-18 noiembrie 2022.

4.2. În lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova): 6 (cca 0,5 c.a.)

- 1) **CHIROSCA, A.** O colecție de acte bisericești din perioada 1850-1920 din Eparhia Chișinăului și Hotinului. In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Programul și rezumatele comunicărilor Conferința științifică internațională. Ediția a V-a. 22 februarie, Iași-Chișinău. 2022, p. 29-30. ISSN 2558-8947 (cca 0,1 c.a.) https://asm.md/sites/default/files/202202/Patrimoniul_cultural_ieri_22.02.2022_Condraticova.pdf2
- 2) **MATEEVICI, N.** Unele drepturi ale femeii în societatea antică grecească. În baza unor ștampile de amfore de Rhodos. In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Programul și rezumatele comunicărilor Conferința științifică internațională. Ediția a V-a. 22 februarie, Iași-Chișinău. 2022, p. 66-67. ISSN 2558 – 894X (cca 0,1 c.a.) https://asm.md/sites/default/files/202202/Patrimoniul_cultural_ieri_22.02.2022_Condraticova.pdf
- 3) **MISTREANU E.** Statueta antropomorfă în mediul gumelnițean de nord-est, o dominație a feminismului!? In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Programul și rezumatele comunicărilor Conferința științifică internațională. Ediția a V-a. 22 februarie, Iași-Chișinău. 2022, p. 67-68. ISSN 2558 – 894X (cca 0,1 c.a.) https://asm.md/sites/default/files/202202/Patrimoniul_cultural_ieri_22.02.2022_Condraticova.pdf
- 4) **PLOȘNIȚA, E.** Istoria în stampe. Reflecții muzeografice. In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Programul și rezumatele comunicărilor Conferința științifică internațională. Ediția a V-a. 22 februarie, Iași-Chișinău. 2022, p. 95-96, ISSN 2558-8947 (cca 0,1 c.a.) https://asm.md/sites/default/files/202202/Patrimoniul_cultural_ieri_22.02.2022_Condraticova.pdf

- 5) **POVESTCA, A.** Academicianul și arhitectul Alexei Șciusev prin prisma creațiilor sale. In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Programul și rezumatele comunicărilor Conferința științifică internațională. Ediția a V-a. 22 februarie, Iași-Chișinău. 2022, p. 93-94. ISSN 2558-8947 (cca 0,1 c.a.) https://asm.md/sites/default/files/202202/Patrimoniul_cultural_ieri_22.02.2022_Condraticova.pdf
- 6) **SÎRBU, L.** Rolul pieselor de lut în determinarea unor activități și meșteșuguri practicate în așezarea Trinca „Izvorul lui Luca”. In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Programul și rezumatele comunicărilor Conferința științifică internațională. Ediția a V-a. 22 februarie, Iași-Chișinău. 2022, p. 108-109. ISSN 2558 – 894X (cca 0,1 c.a.) https://asm.md/sites/default/files/202202/Patrimoniul_cultural_ieri_22.02.2022_Condraticova.pdf

4.3. În lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională: 33 (cca 2,5 c.a.)

- 1) **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Însemne teritoriale înregistrate în Armorialul General al Republicii Moldova în anul 2022. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p.191. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF). (cca 0,1 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta_stiintifica_a_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei_editia_a_32_a_27_28_octombrie_2022_program_rezumatele_comunicarilor/
- 2) **ARCUȘ-JANTOVAN, E.** Emisiuni monetare rusești din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei (prima jumătate a secolului al XIX-lea). In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 140. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF). (cca 0,1 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta_stiintifica_a_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei_editia_a_32_a_27_28_octombrie_2022_program_rezumatele_comunicarilor/
- 3) **BOLDUREANU, A.; BURLACU, V.** Monede noi de la Orheiul Vechi. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p.112-113. ISBN 978-9975-87-140-2, ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF). (cca 0,1 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta_stiintifica_a_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei_editia_a_32_a_27_28_octombrie_2022_program_rezumatele_comunicarilor/
- 4) **CHIROȘCA, A.** Nașterea Domnului. Interpretarea subiectului în colecția de icoane din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program.

Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 204. ISBN 978-9975-87-140-2, ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF). (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/

- 5) **GHIMPU, VI.** Informații suplimentare asupra numelui etnic „Lidul” întâlnit în cronică rusă „*Povest' vremennâh let'*”. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p.123. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF). (cca 0,1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/
- 6) **GRITCO, A.** Opera de gândire științifică în Basarabia (1812-1918) prin prisma unor personalități locale. Din colecția Muzeului Național de istorie a Moldovei. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 202-203. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF). (cca 0,1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/
- 7) **IARMULSCHI, V.** Pilipenkova Gora – o așezare de epocă Latène târzie din regiunea Niprului Mijlociu. In: *Sesiunea Științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM*, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2022, p. 36. ISBN 978-9975-159-41-8 (cca 0,1 c.a.)
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune Istorie 2022 web.pdf
- 8) **MEYER, M.; MUNTEANU, O.; IARMULSCHI, V.** Magnetometria în așezările de tip Poienești-Lucașeuca. La ce să ne așteptăm? (experiența cercetărilor de la Ivancea). In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 88-89. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/
- 9) **IARMULSCHI, V.** Așezarea de epocă Latène târzie de la Monastireok (reg. Kiev, Ucraina). In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 90. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/
- 10) **MEYER, M.; MUNTEANU, O.; IARMULSCHI, V.; SCHATTE, T.** Cu privire la fibulele de schemă La Tène târziu din spațiul pruto-nistrean. In: *Colloquium de vară „Descoperiri vechi și*

- abordări noi în arheologia epocii fierului din spațiul tiso-nistrean*”, Program și rezumate, 2022, Chișinău-Saharna: Bons Offices, p. 26. ISBN 978-9975-87-746-6. (cca 0,1 c.a.)
[Program_2022.indd \(idsi.md\);https://usm.md/wp-content/uploads/Program_Saharna_2022.pdf](#)
- 11) MEYER, M.; MUNTEANU, O.; SCHATTE, T.; BĂȚ, M.; IARMULSCHI, V.; BATOG, N. Studii interdisciplinare în situl de la Ivancea- sub Pădure în anul 2021. In: *Sesiunea Științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția VIII-a*, In memoriam Ion Niculiță, USM, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2022, p. 34-35. ISBN 978-9975-159-41-8. (cca 0,1 c.a.)
[https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf](#)
- 12) MARINESCU, L. Tot cu gândul la Paftale... In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 200. ISBN 978-9975-87-140-2, ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)
[https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/](#)
- 13) MATEEVICI, N. Artefacte ceramice grecești descoperite în microzona Hansca (Republica Moldova). In: *Sesiunea Științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 32. ISBN USM 2022-159-41-8. (cca 0,1 c.a.)
[https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf](#)
- 14) MATEEVICI, N. Centre producătoare grecești mai puțin cunoscute (în baza ștampilelor amforice). In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 82. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)
[https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/](#)
- 15) MISTREANU, E. Un lot de piese din lut caracteristice epocii bronzului târziu, descoperit în situl Cucoara I (identificat în fondul Muzeului Național de Istorie a Moldovei). In: *Sesiunea Științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 17-18. ISBN USM 2022-159-41-8. (cca 0,1 c.a.)
[https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf](#)
- 16) MISTREANU, E. Noi date privind comunitățile gumelnițene în microzona râului Ialpuș. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 54. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)
[https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/](#)
- 17) PLOȘNIȚA, E. Savantul Ovidiu Bădina: contribuții muzeografice. In: *Conferința științifică a*

Muzeului Național de Istorie a Moldovei (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 192-193. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica_a_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei_editia_a_32_a_27_28_octombrie_2022_program_rezumat_ele_comunicarilor/

- 18) **POVESTCA, A.** Casa Memorială „Alexei Șciusev” din Chișinău. O retrospectivă istorică. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), p. 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 207-208. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica_a_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei_editia_a_32_a_27_28_octombrie_2022_program_rezumat_ele_comunicarilor/

- 19) **SERJANT, V.** Colecția profesorului Gh. Rașcu din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei– sursă importantă în cercetarea istoriei învățământului din Basarabia interbelică. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 209-210. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica_a_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei_editia_a_32_a_27_28_octombrie_2022_program_rezumat_ele_comunicarilor/

- 20) **SÎRBU, M.** Completări privind lotul artefactelor din piatră, descoperit în incinta primei așezări de tip Noua, cercetate pe teritoriul Republicii Moldova. In: *Sesiunea Științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2022, p. 15-16. ISBN 978-9975-159-41-8 (cca 0,1 c.a.)

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf

- 21) **SÎRBU, M.; TOPAL, D.; BUBULICI, V.** Un depozit de bronzuri descoperit în apropierea localității Hristici, raionul Soroca. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 62-63. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica_a_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei_editia_a_32_a_27_28_octombrie_2022_program_rezumat_ele_comunicarilor/

- 22) **TĂRÎȚĂ, M.** Prioritățile Partidului Comunist și disfuncționalitățile instituționale și sociale din RSS Moldovenească în anul 1955. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 181-182. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica_a_muzeului_national_de_istorie_a_moldovei_editia_a_32_a_27_28_octombrie_2022_program_rezumat_ele_comunicarilor/

- [ele comunicarilor/](#)
- 23) **TENTIUC, I.** Accesorii din inventarul negustorului, descoperite la est de Carpați, și fenomenul „economiei banilor cântăriți” (*Gewichtsgeldwirtschaft*) însecolele IX-XI. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 108-109. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/
- 24) **TENTIUC, I.** Piese din inventarul negustorului din secolele IX-XI descoperite la Est de Carpați. In: *Arheologie interdisciplinară: metode, studii, rezultate*, Chișinău, 2022, p. 111-112. (cca 0,1 c.a.) https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Arh_Inter_Conf_2022_final%2Bfinal.pdf
- 25) **TENTIUC, I.; MUSTEAȚĂ, S.; URSU, I.** Capcane sau „guri de lup” în castelul Soroca. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 115. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/
- 26) **TOPAL, D.** Tumulul scitic nr. 5 de la Dubăsari după 40 de ani. In: *Colloquium de vară de la Saharna „Descoperiri vechi și abordări noi în arheologia epocii fierului din spațiul tiso-nistrean”*, Program și rezumate, 2022, Chișinău-Saharna: Bons Offices, p. 19. ISBN 978-9975-87-746-6. (cca 0,1 c.a.) https://usm.md/wp-content/uploads/Program_Saharna_2022.pdf
- 27) **TOPAL, D.; BĂȚ M.** Cazanul scitic la cetatea getică: o descoperire din 2002 de la Saharna Mare. In: *Colloquium de vară „Descoperiri vechi și abordări noi în arheologia epocii fierului din spațiul tiso-nistrean”*, Program și rezumate, 2022, Chișinău, Saharna: Bons Offices, p. 16. ISBN 978-9975-87-746-6 (cca 0,1 c.a.)
https://usm.md/wp-content/uploads/Program_Saharna_2022.pdf
- 28) **TOPAL, D.** Microchronology of the Usatovo burial ground near Purcari village. In: *Conferința internațională Arheologie interdisciplinară: metode, studii, rezultate*. Chișinău: ICBE, 2022. p. 74 – 75. (cca 0,1 c.a.)
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Arh_Inter_Conf_2022_final%2Bfinal.pdf
- 29) **UHL, R.; TOPAL, D.** Purcari – rehnological and chronological reconsideration of an remarkable site. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 55. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/
- 30) **VASILACHE, M.; RASSMANN, K; MISCHKA, K.** Situribinare și triple în cultura Cucuteni. Rezultatele ultimelor cercetări geomagnetice din Republica Moldova. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program.

Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 42-43. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/

- 31) **ZABOLOTNAIA, L.** Paradigmă interpretativă a surselor despre alianță dinastică între Ruxandra Lupu și Timuș (Timofei) Hmelnițki: condiții și consecințe. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 128-129. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/

- 32) **МАНЗУРА, И.** Идея топора в энеолитической погребальной традиции юга Восточной Европы. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 56-57. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/

- 33) **ВАРЗАРЬ, А.; КОВАЛЕНКО, С.; ТОПАЛ, Д.** Новые данные о верхнепалеолитическом погребении из Косэуць на Среднем Днестре. In: *Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (ediția XXXII), 27-28 octombrie 2022. Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2022, p. 25-26. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-9975-166-14-0 (PDF) (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/brochures/conferinta stiintifica a muzeul ui national de istorie a moldovei editia a 32 a 27 28 octombrie 2022 program rezumat ele comunicarilor/

4.4. În lucrările conferințelor științifice naționale: 5 (cca 0,6 c.a.)

- 1) **POVESTCA, A.** Valentin Voîțehovschii (1909-1977) - Arhitect Emerit, doctor în arhitectură, profesor universitar. In: *Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jum. a sec.al XIX-lea – prima jum. a sec. al XX-lea. In memoriam academician Iustin Frățiman*. Ediție a III-a. Conferință științifică organizată și desfășurată la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, 23 septembrie 2022. Programul și rezumatele comunicărilor, p. 16-17, Chișinău: Lexon-Prim, 2022. ISBN 978-9975-163-41-5 (cca 0,1 c.a.)

<https://www.muzeu.md/conferinta-stiintifica-3/>

- 2) **SÎRBU, GH.; RYBICKA, M.; KRÓL, D., SÎRBU, L.; BURLACU, V.; HEGHEA, S.** Cercetări arheologice în situl eneolitic final Gordinești II-*Stânca goală* din anul 2021. In: *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Programul și rezumatele comunicărilor sesiunii naționale de rapoarte. Chișinău, 20 aprilie 2022, p. 19-21. ISBN 978-9975-87-966-8 (cca 0,2 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_campania_2021/

- 3) MUSTEAȚĂ, S.; URȘU, I.; TENTIUC, I. Castelul Soroca – campania arheologică 2021. In: *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Programul și rezumatele comunicărilor sesiunii naționale de rapoarte. Chișinău, 20 aprilie 2022, p. 71-74. ISBN 978-9975-87-966-8 (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_campania_2021/

- 4) MUSTEAȚĂ, S.; URȘU, I.; TENTIUC, I. Urmele clădirii Muzeului bisericesc din Chișinău. In: *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Programul și rezumatele comunicărilor sesiunii naționale de rapoarte. Chișinău, 20 aprilie 2022, p. 79-82. ISBN 978-9975-87-966-9 (cca 0,2 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_campania_2021/

- 5) VASILACHE, M.; RASSMANN, K.; MISHKA, C. Abordări interdisciplinare în cercetarea siturilor preistorice din Moldova (campania 2021). In: *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Programul și rezumatele comunicărilor sesiunii naționale de rapoarte. Chișinău, 20 aprilie 2022, p. 16-18. ISBN 978-9975-87-966-8 (cca 0,1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_campania_2021/

5. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

5.1. cărți (cu caracter informativ)

5.2. enciclopedii, dicționare

5.3. Atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice):

5.4. Material promoțional /Pliante/ Rapoarte - 2

- 1) GRITCO, A. – Pliantul expoziției temporare *Magia luminilor de altă dată*, Chișinău, Bons Office, 2022. https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/magia_luminilor_de_altadata/
- 2) TENTIUC, I. Raport științific privind cercetările arheologice la cetatea Soroca (septembrie-octombrie 2021), în cadrul proiectului „Ștefan cel Mare – istorie comună, patrimoniu comun, Soroca-Vaslui”. 1HARD/2.1/50, finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Operațional Comun România/Republica Moldova ENI 2014-2020. Cod EMS-ENI 1HARD/2.1/50. <https://goodnews.md/01/13/5481/>

6. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

7. Lucrări științifico-metodice și didactice

7.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)

7.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)

7.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

Rezultatele obținute de membrii proiectului în domeniul arheologiei, istoriei și muzeologiei aduc date noi și relevante începând cu evoluția comunităților umane din preistorie și până în perioada contemporană. Acestea complează cunoștințele anterioare cu noi materiale științifice, care vor fi utilizate la elaborarea unor studii de sinteză, manuale, lucrări de popularizare a științei. Din punct de vedere social, noile cunoștințe pot fi utilizate în diverse proiecte de reconstituri istorice de monumente și tradiții, care va oferi tinerii generații să ia cunoștință cu realizările obținute de strămoșii lor în diferite domenii. Cercetarea, valorificare și interpretarea pieselor de colecțiile MNIM, duc la o mai bună înțelegere din partea publicului și a societății a funcțiilor practice și estetice a artefactelor, dar și la perceperea mai bună a raporturilor sociale din diferite epoci istorice, reprezentând anumite probleme care în ziua de azi sunt extrem de imperioase. Organizarea expozițiilor tematice în muzeu reprezintă modalitatea prin care membrii proiectului aduc în atenția publicului larg rezultatele obținute în cadrul diverselor cercetări. Un impact deosebit în vederea deseminării și popularizării rezultatelor științifice o constituie și manifestările organizate de MNIM, care reprezintă o importantă platformă de documentare atât în cercurile științifice, cât și în rândurile populației.

8. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului

Infrastructura de cercetare a Muzeului Național de Istorie a Moldovei, utilizată în cadrul proiectului, asigură condiții satisfăcătoare cercetătorilor din cadrul proiectului. Muzeul dispune de o bază tehnico-materială, informațională performantă, cu două rețele interne, cu un program special de informatizare a patrimoniului cu acces la Internet. Cercetătorii dispun de 21 de calculatoare, 13 imprimante și 8 scanere. MNIM are conexiune la internet și rețea locală. Pe parcursul anului 2022 au fost procurate 6 cartușe pentru imprimante: 2 alb-negru pentru două printere Canon LBP- 3010, 4 cartușe color pentru CANON i-sensys LBP664Cx. S-au produs lucrări de profilaxie, curățare, protejare a tehnicii de calcul, instalarea softului necesar pentru îndeplinirea sarcinilor științifice atribuite.

În cadrul MNIM activează: Secția Patrimoniu, Secția Restaurare, Secția Amenajare a Expozițiilor, Secția Informatică, Secția Relații Publice, Centrul Editorial, Biblioteca Științifică (circa 15.400 de unități), Laborator de restaurare a materialelor arheologice. MNIM dispune de 4 Sali de conferință: Sala Albastră, Sala nr.1 la parter, Sala nr. 2 la parter, Sala de Protocol.

Cei 23 membri din cadrul proiectului activează în două Sectoare de cercetare: I. *Arheologie* și II. *Istorie și Muzeologie*. La moment, din motivul inițierii proiectului pentru restaurarea, reconstrucția și reabilitarea blocului B (situat la adresa Bănulescu-Bodoni, nr 16), toți cercetătorii au fost relocați în blocul A (situat la adresa 31 August 1981, bl.A) în condiții de muncă limitate și condiționate la spațiul disponibil. În Blocul A 4 birouri sunt amenajate corespunzător cerințelor optime - nr. 135, 136, 137, 141.

9. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului

Pe parcursul anului 2022 au fost organizate 3 conferințe științifice și 4 expoziții în parteneriat cu:

1. Universitatea de Stat din Moldova;
2. Universitatea Pedagogică de Stat din Moldova;
3. Muzeul orașului Chișinău;
4. Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău;
5. Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele RM;
6. Uniunea Filateliștilor din Republica Moldova.

I. Conferințe:

- 1) Conferința Științifică Națională *30 de ani de la Războiul pentru apărarea Independenței și Integrității teritoriale a Republicii Moldova Chișinău* la 25-26 februarie 2022, organizată în parteneriat cu USM.
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica nationala 30 de ani de la razboiul pentru apararea independentei si integritatii teritoriale a republicii moldova 1992/https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/memoria unui razboi nedecarat/>
- 2) *Al XVI-lea Simpozion de Heraldică*, 27 aprilie 2022. Dedicat aniversării a 30-a de la instituirea sistemului național de distincții de stat al Republicii Moldova, organizată în parteneriat cu Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele RM.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvi_lea_simpozion_de_heraldica/
- 3) Conferința științifică cu participare internațională *Istorie – Arheologie – Muzeologie, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXII-a*, 27-28 octombrie 2022, organizată în parteneriat cu USM și UPSC
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica istorie arheologie muzeologie editia xxxii/> <https://www.youtube.com/watch?v=ZWZsLsDpk94>

II. Expoziții:

- 1) Expoziția comemorativă de fotografii *Memoria unui război nedecarat*, 26 februarie –15 aprilie 2022, organizată în cadrul conferinței *30 de ani de la Războiul pentru apărarea Independenței și Integrității teritoriale a Republicii Moldova*.
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica nationala 30 de ani de la razboiul pentru apararea independentei si integritatii teritoriale a republicii moldova 1992/https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/memoria unui razboi nedecarat/>
- 2) Expoziția temporară filatelică *MOLDFILEX-2022*, 22 martie – 30 aprilie 2022, dedicată aniversării a 30 - a de la fondarea Uniunii Filateliștilor din Republica Moldova.
<https://www.nationalmuseum.md/ro/events/>
- 3) Expoziția *Magia luminilor de altă dată*, 18 mai -31 decembrie 2022.
https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/magia_luminilor_de_altadata/

- 4) Expoziția *Întru răsplata meritelor...Distincțiile de stat ale Republicii Moldova la cea de-a 30-a aniversare*, 28 iulie – 24 august 2022.
<https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/>

10. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului

Pe parcursul anului 2022 au fost reactualizate și semnate 20 acorduri de colaborare cu:

- 5 instituții muzeale din România și Republica Moldova;
- 3 instituții academice și universitare din Germania și Republica Moldova;
- 2 galeriile de artă;
- 1 ambasada Germaniei;
- 9 organizațiile obștești.

Nr.	Instituția	Data	Durata acordului	Obiectul acordului
1	SC Euro Etnic SRL	03.01.2022	31.12.2022	Organizare expoziție.
2	I.P. Hospices of hope Moldova	30.03.2022	31.12.2022	Organizare expoziție.
3	Asociația Obștească Centrul de Excelență Institutul „Pro Memoria”	31.03.2022	31.03.2025	Derularea proiectelor culturale comune. Organizare expoziție.
4	Asociația Foștilor Deportăți și Deținuți Politici din Moldova	15.04.2022	31.11.2025	Derularea proiectelor culturale comune. Organizare expoziție.
5	Muzeul de Istorie, Etnografie și Artă din or. Drochia	28.04.2022	28.04.2025-	Activități de cercetare în scopul valorificării patrimoniului cultural al RM.
6	Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova	17.05.2022	31.12.2022	Derularea proiectelor culturale comune.
7	Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj	23.05.2022	23.05.2024	Derularea proiectelor științifice și culturale comune. Organizare expoziție
8	Muzeul Național de Istorie a României.	02.06. 2022	02.06.2026	Derularea proiectelor științifice și culturale comune. Organizare expoziție
9	Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța	15.06.2022	31.12.2026	Derularea proiectelor științifice și culturale comune. Organizare expoziție

10	Institute of Pre- and Protohistory of the Christian Albrechts-Universität Kiel	28.06.2022-	31.12.25	Derularea proiectelor științifice și culturale comune. Organizarea manifestărilor științifice.
11	Muzeul Național al Banatului, Timișoara	01.07.2022	31.12.2024	Derularea proiectelor științifice și culturale comune. Organizare expoziție
12	ICarte	07.07.2022	31.12.2022	Organizarea activităților culturale comune
13	Ambasada Germaniei la Chișinău	21.07.2022	21.08.2022	Organizarea activităților culturale comune. Organizare conferință
14	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu”	30.08.2022-	30.08.2024	Organizarea activităților culturale comune.
15	AO Retroimobile Moldova	23.08.2022-	31.12.2022	Organizare expoziție
16	The Genocide and Resistance Research Centre of Lithuania	15.09.2022-	31.12.2024	Derularea proiectelor culturale comune. Organizare expoziție
17	Galeria de Artă Europe's Art	28.09.2022-	31.12.2024	Derularea proiectelor culturale comune. Organizare expoziție
18	Școala de Arte Plastice „Alexei Șciusev”	20.10.2022-	31.12.2024	Derularea proiectelor culturale comune.
19	(CO) IPRINT 3D DESIGN & CONSULTING SRL	25.10.2022-	31.12.2023	Derularea proiectelor culturale comune.
20	Muzeul Țării Crișurilor – Complex Muzeal Oradea, România	03.11.2022	31.12.2025	Activități de cercetare și promovare a patrimoniului cultural al RM.

În cadrul implementării proiectului la nivel de colaborarea internațională în anul 2022 au fost organizate 2 manifestări științifice cu participare internațională și o expoziție cu parteneri din străinătate:

1. Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj;
2. Institute of Pre- and Protohistory of the Christian Albrechts-Universität Kiel;
3. Muzeul Național de Istorie a României;

4. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța;
5. Muzeul Național al Banatului, Timișoara;
6. Muzeul Țării Crișurilor – Complex Muzeal Oradea, România;
7. Ambasada Germaniei la Chișinău.

I. La 6 septembrie 2022, masa rotundă cu genericul *Arheologia Republicii Moldova prin prisma relațiilor moldo-germane*, organizată de către Muzeul Național de Istorie a Moldovei în parteneriat cu Academia de Științe a Moldovei și Ambasada Germaniei la Chișinău. În cadrul evenimentului, dr. hab., prof. Michael Meyer de la Universitatea Liberă din Berlin, a fost decorat cu medalie Dimitrie Cantemir, cea mai înaltă distincție a Academiei de Științe a Moldovei. https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/masa_rotunda_cu_genericul_arheologia_republicii_moldova_prin_prisma_relatiilor_moldo_germane/

II. La 27-28 octombrie 2022, conferința științifică cu participare internațională *Istorie – Arheologie – Muzeologie, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXII-a*, în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea Pedagogică de Stat din Moldova, Universitatea din Varșovia, Universitatea Liberă din Berlin, Muzeul Național al Țaranului Român din București.

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/

III. Expoziția *Dacia. Ultima frontieră a romanității*, 27 octombrie 2022-martie 2023, este organizată printr-un efort a 45 instituții muzeale din România și Republica Moldova. Proiect coordonat de Muzeul Național de Istorie a României.

https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/dacia_ultima_frontiera_a_romanitatii/

Vizitele specialiștilor din străinătate cu scopul relansării lucrărilor științifice în cadrul Proiectului:

1. Dr. hab., prof. **Michael Meyer** de la Universitatea Liberă din Berlin.
2. Dr. hab., prof. **Jan Malicki**, directorul Institutului Europei de est, Universitatea din Varșovia, Polonia.
3. Dr. hab., prof. **Helena Krasowska**, Universitatea din Varșovia, Institutul de Slavistică al Academiei de Științe a Poloniei.

11. Dificultățile în realizarea proiectului. Financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.

Dificultățile întâlnite pe parcursul anului au fost legate de mai multe cauze obiective și subiective.

Financiare: pe parcursul etapelor de cercetare se reduc constant alocațiile pentru publicarea materialelor științifice (monografiilor, programelor conferințelor etc), organizarea manifestărilor științifice, pentru realizarea stagiilor și delegațiilor de documentare și cercetare, în special în arhivele din străinătate și expediții arheologice etc. Metodologia de administrarea a surselor financiare alocate pentru proiect, nu permite gestionarea acestora cu scopul de perfectarea și modernizarea echipamentului de cercetare (laptop-uri, scanere moderne, printere color, video-proiector, tablă interactivă, sticuri de memorie performante, micrometre, cameră video pentru microscop etc).

Organizatorice: lipsa totală de comunicare între ANCD, ANACEC, AȘM, MEC și directorii de proiecte. În perioada anilor 2020-2022 niciodată n-a fost convocată ședință cu directorii. Pe parcursul anului sunt solicitate nenumărate rapoarte de la instituții diferite, fiecare având structuri și cerințe variate. În aceste condiții de birocratizare, partea de cercetare are de suferit.

Din punct de vedere organizațional, menționăm aici și problemele legate de pandemie, mai ales în primul trimestru, îmbinate cu îmbolnăvirea mai multor cercetători, precum și a restricțiilor de organizare a manifestărilor științifice cu prezența participanților. La acestea se adaugă dificultățile asociate de declanșarea războiului din Ucraina, cum ar fi distragerea colectivului la efectuarea unor lucrări neplanificate, legate de posibilul pericol de evacuare a colecțiilor, dar și cele de imposibilitatea deplasărilor în scopuri de cercetare în Ucraina. O altă dificultate poate fi pusă pe suspendarea finanțării deplasărilor membrilor proiectului cu scopul documentării științifice sau a participării la manifestări științifice în afara țării.

Pregătirea spațiilor MNIM pentru eventualele lucrări de reparații capitale, a perturbat activitatea colectivului, prin distragerea de la munca planificată la cea de permutarea colecțiilor și schimbarea birourilor.

Resurse umane: echipa de cercetare cuprinde 23 de cercetători: 17 titulari, 4 prin cumul intern, 2 prin cumul extern, dintre care 12 femei (52%) și 11 bărbați (48%).

12 persoane (52%) sunt angajate pe o normă de muncă, 3 pe 0,75 (13%), 7 pe 0,5 (31%) și 1 persoană pe 0,25 (4%). Numai 8 persoane (35%) activează cu normă redusă.

11 persoane sau 48% dețin titluri științifice – 8 doctor (35%) și 3 doctor habilitat (13%). Vârsta medie –52 de ani. **Ponderea tinerilor cercetători– 21,7%. 39% – sunt persoane pensionate.** Numărul redus a tineretului în cadrul activității științifice poate fi argumentat de mai multe factori: nivelul insuficient de salarizare, lipsa condițiilor decente de muncă și a mijloacelor de susținere a tinerelor specialiști, volumul de sarcini în cadrul MNIM nu se limitează doar la cercetarea pur științifică, dar și la multe alte activități muzeografice, care pe de o parte sunt neremunerate, iar de altă parte, sunt neraportabile în cadrul proiectului.

12. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice:

➤ Participări la manifestări științifice internaționale (în străinătate): 32

- 1) **BUBULICI, V.** Sesiunea Națională de comunicări științifice, Ediția a XVII, mai 2022, Bărlad, România. Comunicarea: *Necropola sarmatică plană de la Taraclia-Gaidabul, Republica Moldova* (oral).
- 2) **MANZURA, I., dr.** Conferința științifică internațională *Technical and social innovations in the Caucasus: Between the Eurasian steppe and ancient towns in the IV and IIIrd millennia BC*, Akhalkikhe, Georgia, 17-22 May 2022. Comunicarea: *The Usatovo culture in the context of socio-cultural transformations in the IV millennium BC.* (oral).
- 3) **MARINESCU, L.** Conferința internațională de comunicări științifice *MediCult: Mediere culturală – implicații, oportunități, resurse*, 18 noiembrie 2022, Iași. Comunicare: *Cultura, muzeigrafie, mass-media* (online)
- 4) **MATEEVICI, N., dr.;** NICOLAIE, Al.; ROBERT, C.; IONESCU, M.. Sesiunea științifică internațională *Pontica 55*, organizată de Muzeul de istorie națională și arheologice din Constanța,

- 16-18 noiembrie 2022. Comunicarea: *Un lot nou de ștampile de amfore grecești descoperite la Callatis*. (online).
- 5) **MATEEVICI, N., dr.** Simpozionul National *Bucovina-File de istorie*, ediția XXIV, organizat de Muzeul Bucovinei, Suceava, 23-25 noiembrie 2022. Comunicarea: *Un nou tip de amforă elenistică din nord-vestul pontic*. (online).
  - 6) **MISTREANU, E., drd.** Sesiunea științifică internațională *Pontica, ediția 55: Istorie și Arheologie în spațiul vest-pontic*, organizată de Muzeul de istorie națională și arheologice din Constanța, 16-18 noiembrie 2022. Comunicarea: *Analiza primară a lotului de figurine antropomorfe din lut de aspect Bolgrad-Aldeni din colecțiile Muzeului Național de Istorie a Moldovei* (online).
  - 7) **MISTREANU, E., drd.** *Școala de toamnă din Valea Alunului pentru tineri arheologi*, ediția a VI-a, 8-16 octombrie 2022, satul Alun, comuna Boșorod, județul Hunedoara, România. Organizator: Centrul de studii al Fundației Dacica. . Comunicarea: *Evoluția culturii materiale și a habitatului în spațiul pruto-nistean în epoca eneoliticului (cultura Gumelnița/ Bolgrad-Aldeni)*, (oral). <http://cercetare.dacica.ro/scoala-de-toamna>
  - 8) **MISTREANU, E., drd.; DIACONU V.; FLORESCU G.; SIMALCSIK A.** Conferință internațională *Epoca bronzului din nord-vestul Mării Negre*. Cercetări interdisciplinare. Organizator: Complexul Muzeal Național Neamț, Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu-Neamț. Târgu Neamț, 23 septembrie. .Comunicarea: *Noi date despre complexele funerare din tumulul de la Brînzenii Noi (Republica Moldova)*. (online).
  - 9) **SIMALCSIK A.; SAVA E.; KAISER E.; MISTREANU E., drd.; SÎRBU M., drd.; BUBULICI V.** Sesiunea de comunicări științifice *Milenii teaurizate Creație și spiritualitate*, ediția a XX-a, Secțiunea I, Preistoria Carpaților de Curbură și a zonelor învecinate, Buzău 9-11 noiembrie 2022. .Comunicarea: *Cenușarul nr. 1 de la Taraclia-Gaidabul. Studiu bioarheologic*. (online).https://www.muzeubuzau.ro/?event=milenii-teaurizate-creatie-si-spiritualitate-editia-a-xx-a&event_date=2022-11-10
  - 10) **PLOȘNIȚA, E., dr.hab.** Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural românesc din străinătate. Ce se poate face pentru a-i asigura conservarea?*, organizată de Centrul Internațional de Conferințe, Universitatea “Valahia” din Târgoviște, 5-7 mai 2022. Comunicarea: *Despre cultul eroilor în Basarabia interbelică. Ce a fost și ce a rămas?* (online).
  - 11) **PLOȘNIȚA, E., dr.hab.** Participare online la Școala de Iarnă – *Living Danube Limes Winter School 2022*, consacrată protejării patrimoniului în condiții de risc, în perioada 7-11 februarie, 2022 Austria. <https://www.donau-uni.ac.at/dam/jcr:3a85ea43-b0b5-47b1-a701-47ac85171cc2/LDL%20Winterschool%202022%20Programme.pdf>
  - 12) **SÎRBU, L., drd.** Masa Rotundă Muzeul în contextul geopolitic actual, din cadrul Conferinței *Anuale a Muzeului Municipal „Regina Maria”(III), Din istoria orașului Iași: oameni, locuri, instituții*, Iași, 26-27 august 2022 (oral)
  - 13) **SÎRBU, L., drd.** Sesiunea internațională de comunicări științifice „*Acta Moldaviae Meridionalis*”. Secțiunea: Istorie veche și arheologie. Muzeul județean „Ștefan cel Mare” Vaslui. Ediția a XLV-a, Vaslui, România, 29-30 septembrie 2022. Comunicarea: *Locuințe hallstattiene timpurii din așezarea Trinca „Izvorul lui Luca”*. (oral)

- 14) **SÎRBU L., drd.** Sesiunea de comunicări a *Școlii de toamnă din Valea Alunului pentru tineri arheologi*, ediția a VI-a, 8-16 octombrie 2022, satul Alun, comuna Boșorod, județul Hunedoara, România. Organizator: Centrul de studii al Fundației Dacica. Comunicarea: *Metalurgia bronzului în situl Trinca „Izvorul lui Luca”*. (oral)
- 15) **SÎRBU L., drd.** Sesiunea Științifică Internațională *Pontica*, Ediția 55: Istorie și arheologie în spațiul vest-pontic. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, 16 - 18 noiembrie 2022. Comunicarea: *șezarea Trinca „Luca lui Luca”: istoricul cercetării și perspective*. (online)
- 16) **SÎRBU, L., drd.; ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** XXV Міжнародна наукова конференція, “Церква – наука – суспільство: питання взаємодії”. Київ, 23-24 червня 2022. Comunicarea: *Оцифрування культурної спадщини у національному музеї історії Молдови у рамках наукових проєктів: досвід та виклики сучасності*. (online)
<https://politteonline/novyny/dvadczyata-mizhnarodna-naukova-konferencziya-czerkva-nauka-suspilstvo-pytannya-vzayemodiyi/>
- 17) **ȚERNA, A.; MÜLLER, J.; RASSMANN, K.; SÎRBU, M., drd.** Conferință internațională *Epoca bronzului din nord-vestul Mării Negre. Cercetări interdisciplinare*. Organizator: Complexul Muzeal Național Neamț, Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu-Neamț. Târgu Neamț, 23 septembrie. . Comunicarea: *Invasive and non-invasive investigation in the Late Bronze Age site of Stolniceni II (Edineț County, Republic of Moldova)* (online)
- 18) **DIACONU V.; SÎRBU, M, drd.** Simpozionul National *Bucovina-File de istorie, ediția XXIV*, Suceava, 23-25 noiembrie 2022, Muzeul Bucovinei, Suceava, România. Comunicarea: *Complexe funerare cu amenajări din piatră în cultura Noua* (oral)
- 19) **TĂRĂȚĂ, M., dr.** Conferința internațională *Memorie și democratizare în societățile post-dictatoriale: România și Republica Moldova în perioada post-comunistă*, Academia Evanghelică Transilvania, Sibiu, 28-29 septembrie 2022, Comunicarea: *Scris istoric, memorie și limitele arhivelor: Cazul Fondului CC al Partidului Comunist din RSS Moldovenească*. (online)
- 20) **TĂRĂȚĂ, M., dr.** Conferința științifică internațională *Zaolzie 1920-2020: mituri, realități, dezinformare*, organizată de Academia Militară din Varșovia, 21 iunie. Comunicarea: *Poziția României față de gîlceava polono-cehoslovacă legată de Zaolzie în 1938*. (online)
- 21) **TENTIUC, I., dr.; BUBULICI, V.; SIMALSCIK, A.** Conferința științifică internațională *The Sarmatians and the „Others”: Nomadic and Sedentary Cultures in Central and the Eastern Europe in the First Half of the 1st Millennium AD*, organizată de Muzeul Banatului din Timișoara, Institutul de Arheologie – Academia Română, Filiala Iași, 29 iunie – 2 iulie 2022, Timișoara, Romania. Comunicarea: *Cremations in Mana type bronzes of 2nd-1st centuries BC to the East of Carpathians* (online)
- 22) **TOPAL, D, dr.** Conferința internațională trilaterală din cadrul proiectului MoBaB – *Mobilitătaufdem Balkan währendder Bronzezeit (Mobilitatea în Balcani în epoca bronzului)* în centrul germano-italian Villa Vigoni, organizată de Deutsches Archaeologische Institut (Germania), Centrul National de la Recherche Scientifique (Franța) și Istituto per le Scienze del Patrimonio Culturale del Consiglio Nazionale delle Ricerche (Italia) și finanțat de DFG), la or. Menaggio, Italia, 28.04.-01.05.2022. Comunicarea: *Hauptmerkmale der Jamnaja-Grabhügel im nord west pontischen Gebiet* (Principalele caracteristici ale tumulilor culturii Iamnaia din zona nord-vest pontică). (oral)

- 23) **TOPAL, D., dr.** Conferința științifică internațională *The Sarmatians and the „Others”*: *Nomadic and Sedentary Cultures in Central and the Eastern Europe in the First Half of the 1st Millennium AD*, organizată de Muzeul Banatului din Timișoara, Institutul de Arheologie – Academia Română, Filiala Iași, 29 iunie – 2 iulie 2022, Timișoara, Romania. Comunicarea: *Tumuli construction between Dniester and Prut: Case of Sarmatians*. (oral)
- 24) **TOPAL, D., dr.** Conferință internațională *Epoca bronzului din nord-vestul Mării Negre. Cercetări interdisciplinare*. Organizator: Complexul Muzeal Național Neamț, Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu-Neamț. Târgu Neamț, 23 septembrie. Comunicarea: *Locul și caracteristicile culturii Iamnaia în sistemul antichităților tumulare din nord-vestul Mării Negre*. (online)
- 25) **TOPAL, D., dr.** Conferința științifică internațională *The Black Sea archaeology as a factor in the cultural tourism*, Nesebar (Bulgaria), 10-12.10.2022. Comunicarea: *National Museum of the History of Moldova: results of digitalization program (2020-2022)*. (oral)
- 26) **TOPAL, D., dr.; BUBULICI, V.** Conferința științifică internațională *The Sarmatians and the „Others”*: *Nomadic and Sedentary Cultures in Central and the Eastern Europe in the First Half of the 1st Millennium AD*, organizată de Muzeul Banatului din Timișoara, Institutul de Arheologie – Academia Română, Filiala Iași, 29 iunie – 2 iulie 2022, Timișoara, Romania. Comunicarea: *Late Sarmatian jade hilt from southern Bessarabia*. (oral)
- 27) **VASILACHE M., drd.** Conferința științifică internațională *The Black Sea archaeology as a factor in the cultural tourism*, Nesebar (Bulgaria), 10-12.10.2022. Poster (orală).
- 28) **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Al IV-lea Congress of Polish History *Cultural Encounters*, Kraków, 19-22 October 2022. *History of Moldovan-Polish relations*. Raport: *Historiographic aspect*. (oral, poster) <https://research-portal.uea.ac.uk/en/activities/4th-international-congress-of-polish-history>
- 29) **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Internațional conference *XXI Balcanicum. City and countryside in Central Europe and South-Eastern Europe*, Poznań, 21-22 October 2022. Raport: *Rola czynnika agrarnego w kształtowaniu miejskiej infrastruktury Mołdawii (XVI– pocz. XVIII w.)* (oral) <http://komisjabalkanistyki.pan.poznan.pl/konferencje>
- 30) **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Conferința științifică internațională *IX Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa pt. Poznanie i upowszechnianie historycznego i kulturowego dziedzictwa Wileńszczyzny drogą do zachowania tożsamości narodowej*, organizată de Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy, 14-16 octombrie, 2022, Vilnius, Lituania. Comunicarea: *Dziedzictwo kulturowe mołdawskich kobiet na Litwie i Wileńszczyźnie*. (online) https://www.snpl.lt/new/wp-content/uploads/2022/10/Ramowy_program_IX_Konferencji_Tozsamosc-Narodowa_Wilno.pdf
- 31) **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Conferința științifică internațională organizată de Universitatea A. Pușkin *Домашняя повседневность населения России: история и современность* 3-7 aprilie 2022. Comunicarea: *Viața familială și privată a Mariei (Lupu) Radziwiłł*. (online)
- 32) **МАНЗУРА, И.В., к.и.н.** Международный симпозиум *Энеолит и бронзовый век Циркумпонтийского региона: культурные процессы и взаимодействия* (к 100-летию со дня рождения Н.Я. Мерперта), decembrie, 2022, Moscova, Rusia. Доклад: *Фантом миграций в поздней преистории Восточной и Юго-Восточной Европы (V-III тыс. до н.э.)*, (online)

➤ **Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova): 9**

- 1) **GHIMPU, VI., dr.** Conferința științifico-practică internațională *Teoria și practica administrației publice*. Ediția a XXVI-a, 20 mai 2022, Academia de Administrare Publică, Chișinău. Comunicarea: *Teoria și practica administrației publice* (oral)
- 2) **CHIROSCA, A.** Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural de ieri - implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*, Ediția a VI-a. Iași-Chișinău, 27-28 septembrie 2022. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice T.A.B.O.R. (Iași, România) etc. Comunicarea: *Considerații cu privire la data de început a culturii Zarubincy* (online) <https://asm.md/conferinta-stiintifica-internationala-patrimoniul-cultural-de-ieri-implicatii-dezvoltarea-1>
- 3) **IARMULSCHI, V., dr.** Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. ediția a VI-a. Iași-Chișinău, 27-28 septembrie 2022. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice T.A.B.O.R. (Iași, România) etc. Comunicarea: *Considerații cu privire la data de început a culturii Zarubincy* (online) <https://asm.md/conferinta-stiintifica-internationala-patrimoniul-cultural-de-ieri-implicatii-dezvoltarea-1>
- 4) **MUNTEANU, O; IARMULSCHI, V., dr.; BATOG, N.**, Sesiunea Națională de Rapoarte *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Chișinău, 20 aprilie 2022. Comunicarea: *Situl Ivancea-sub pădure: cercetările din anul 2021* (online) https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_campania_2021/
- 5) **MATEEVICI, N., dr.** Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. ediția a VI-a. Iași-Chișinău, 27-28 septembrie 2022. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice T.A.B.O.R. (Iași, România) etc. Comunicarea: *Vârful de car thracic de epoca romană (din patrimoniului MNIM)* (oral) <https://asm.md/conferinta-stiintifica-internationala-patrimoniul-cultural-de-ieri-implicatii-dezvoltarea-1>
- 6) **MISTREANU E., drd.** Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. ediția a VI-a. Iași-Chișinău, 27-28 septembrie 2022. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice T.A.B.O.R. (Iași, România) etc. Comunicarea: *Protome de pe vasele de tip polonic/căuș din mediul Bolgrad-Aldeni (studiu de caz asupra unei piese descoperite la Vulcănești II)* (oral) <https://asm.md/conferinta-stiintifica-internationala-patrimoniul-cultural-de-ieri-implicatii-dezvoltarea-1>
- 7) **PLOȘNIȚA, E., dr.hab.** Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. ediția a VI-a. Iași-Chișinău, 27-28 septembrie 2022. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice T.A.B.O.R. (Iași, România) etc. Comunicarea: *Patrimonializarea moștenirii culturale memoriale – realități și perspective*. (oral)

<https://asm.md/conferinta-stiintifica-internationala-patrimoniul-cultural-de-ieri-implicatii-dezvoltarea-1>

- 8) **POVESTCA, A** Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. ediția a VI-a. Iași-Chișinău, 27-28 septembrie 2022. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice T.A.B.O.R. (Iași, România) etc. Comunicarea: *Valentin Voițehovschi (1909–1977), arhitect, pedagog și profesor* (oral) <https://asm.md/conferinta-stiintifica-internationala-patrimoniul-cultural-de-ieri-implicatii-dezvoltarea-1>
- 9) **SÎRBU L., drd.** Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. ediția a VI-a. Iași-Chișinău, 27-28 septembrie 2022. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice T.A.B.O.R. (Iași, România) etc. Comunicarea: *Niveluri de locuire hallstattiană pe promontoriul de la Trinca „Izvorul lui Luca”*(oral) <https://asm.md/conferinta-stiintifica-internationala-patrimoniul-cultural-de-ieri-implicatii-dezvoltarea-1>

➤ **Manifestări științifice naționale: 14**

- 1) **ANDRIEȘ-TABAC, S., dr.** Conferința științifică națională *30 de ani de la războiul pentru apărarea independenței teritoriale a Republicii Moldova (1992)*, Chișinău, 25-26 februarie 2022, organizată de Universitatea de Stat din Moldova, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Asociația Istoricilor din Republica Moldova „Alexandru Moșanu”. Comunicarea: *Crucea comemorativă «Participant la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova (1991-1992)»* .(oral) https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_30_de_an_i_de_la_razboiul_pentru_apararea_independentei_si_integritatii_teritoriale_a_republicii_moldova_1992/
- 2) **IARMULSCHI, V., dr.** Sesiunea științifică a Departamentului *Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM. Comunicarea: *Pilipenkova Gora – o așezare de epocă Latène târzie din regiunea Niprului Mijlociu*. (online) https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf
- 3) MEYER, M.; MUNTEANU, O.; SCHATTE, T.; BĂȚ, M.; **IARMULSCHI, V., dr.;** BATOG, N. Sesiunea științifică a Departamentului *Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM, 27 mai 2022. Comunicarea: *Studii interdisciplinare în situl de la Ivancea- sub Pădure în anul 2021*. (online) https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf
- 4) **MATEEVICI, N., dr.** Sesiunea științifică a Departamentului *Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM, 27 mai 2022. Comunicarea: *Artefacte ceramice grecești descoperite în microzona Hansca (Republica Moldova)*. (oral) https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf
- 5) **MISTREANU, E., drd.** Sesiunea științifică a Departamentului *Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM, 27 mai 2022. Comunicarea: *Un lot de*

piese din lut caracteristice epocii bronzului târziu, descoperit în situl Cucoara I (identificat în fondul Muzeului Național de Istorie a Moldovei). (oral)

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf

- 6) **PLOȘNIȚA, E., dr.hab.** Masa rotundă *Prezentul și perspectivele patrimoniului cultural*, organizată de AȘM, Universitatea de Stat din Moldova, Muzeul de Istorie al Chișinăului etc. în cadrul proiectului “Cultura promovării imaginii orașelor Republicii Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii” în cadrul Programului de Stat, 22 martie 2022. Comunicarea: *Administrarea patrimoniului muzeal în condiții de risc.* (online)
- 7) **POVESTCA, A.** Conferința științifică națională *30 de ani de la războiul pentru apărarea independenței teritoriale a Republicii Moldova (1992)*, Chișinău, 25-26 februarie 2022, organizată de Universitatea de Stat din Moldova, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Asociația Istoricilor din Republica Moldova „Alexandru Moșanu”. Comunicarea: *30 de ani de la declanșarea războiului din Transnistria. O retrospectivă istorică.*(oral)
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica nationala 30 de ani de la razboiul pentru apararea independentei si integritatii teritoriale a republicii moldova 1 992/>
- 8) **SÎRBU, M., drd.** Sesiunea științifică a Departamentului *Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță, USM, 27 mai 2022. Comunicarea: *Completări privind lotul artefactelor din piatră, descoperit în incinta primei așezări de tip Noua, cercetate pe teritoriul Republicii Moldova.* (oral)
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Sesiune_Istorie_2022_web.pdf
- 9) SÎRBU, GH.; RYBICKA, M.; KRÓL, D.; SÎRBU, L., drd.; BURLACU, V., HEGHEA, S. Sesiunea Națională de Rapoarte *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Chișinău, 20 aprilie 2022. Comunicarea: *Cercetări arheologice în situl eneolitic final Gordinești II-Stânca goală din anul 2021.*
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_c campania_2021/
- 10) **TĂRÎȚĂ, M., dr.** Conferința științifică națională *30 de ani de la războiul pentru apărarea independenței teritoriale a Republicii Moldova (1992)*, Chișinău, 25-26 februarie 2022, organizată de Universitatea de Stat din Moldova, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Asociația Istoricilor din Republica Moldova „Alexandru Moșanu”. Comunicarea: *Războiul pentru apărarea independenței teritoriale a Republicii Moldova* (oral)
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica nationala 30 de ani de la razboiul pentru apararea independentei si integritatii teritoriale a republicii moldova 1 992/>
- 11) **TĂRÎȚĂ, M., dr.** Simpozionul științific *Valori bibliofile 2022*, ediția XXXI, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 16 iunie 2022 – Cultură și spiritualitate în Țările Române. Comunicarea: *Activitatea literară a lui P.V. Corneliu în RASSM, anul 1934 (despre publicațiile păstrate în secția Carte veche și rară, BNRM).*(oral)
- 12) MUSTEAȚĂ, S.; URSU, I.; TENTIUC, I., dr. Participare la Sesiunea Națională de Rapoarte *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Chișinău, 20 aprilie 2022. Comunicarea: *Castelul Soroca – campania arheologică 2021.* (oral)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_campania_2021/

- 13) MUSTEAȚĂ, S.; URSU, I.; TENTIUC, I. Sesiunea Națională de Rapoarte *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Chișinău, 20 aprilie 2022. Comunicarea: *Urmele clădirii Muzeului bisericesc din Chișinău*. (oral)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_campania_2021/

- 14) VASILACHE, M., drd.; RASSMANN, K.; CARSTEN, M. Participare la Sesiunea Națională de Rapoarte *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2021*, Chișinău, 20 aprilie 2022. Comunicarea: *Abordări interdisciplinare în cercetarea siturilor preistorice din Moldova (campania 2021)*. (online)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_arheologice_campania_2021/

➤ **Manifestări științifice naționale cu participare internațională: 2**

- 1) ANDRIEȘ-TABAC, A., dr. *Al XVI-lea Simpozion de Heraldică, dedicat aniversării a 30-a de la instituirea sistemului național de distincții de stat al Republicii Moldova*, Chișinău, MNIM, 27 aprilie 2022, organizat de Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, MNIM, Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Comunicarea: *Ordinele Republicii Moldova instituite în anii 1994-2004: „Gloria Muncii”, „Recunoștința Patriei”, „Ordinul de Onoare”, „Credință Patriei”*. (oral)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvi_lea_simpozion_de_heraldica/

- 2) BOLDUREANU, A., dr. *Al XVI-lea Simpozion de Heraldică, dedicat aniversării a 30-a de la instituirea sistemului național de distincții de stat al Republicii Moldova*, Chișinău, MNIM, 27 aprilie 2022, organizat de Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, MNIM, Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Comunicarea: *Plumburi medievale din secolele XV-XVI descoperite recent la Orheiul Vechi*. (oral)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvi_lea_simpozion_de_heraldica/

13. Aprecieri și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri).

- **TOPAL, D.** A obținut titlul de membru corespondent la Institutul German de Arheologie (Deutsches Archaeologische Institut, Germania) 18.05. 2022.
- **SÎRBU, L.** Diplomă de onoare al Ministerului de Educație și Cercetare a Republicii Moldova pentru contribuție esențială în dezvoltarea științei și promovarea rezultatelor remarcabile în domeniul cercetării și inovării cu prilejul Zilei internaționale a femeilor și fetelor în domeniul științei, februarie 2022.
- **POVESTCĂ, A.** Diplomă acordată de Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Moldova pentru merite deosebite în promovarea adevărului istoric și a valorilor naționale românești, cu ocazia Zilei Istoricului, MNIM, Chișinău, 18 iunie 2022.

14. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media:

- **Emisiuni radio/TV de popularizare a științei:**

1. **GRÎȚCO, A.** A fost elaborat un text de promovare pe pagina de net a MNIM despre Expoziția temporară *Magia luminilor de altă dată*.
https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/magia_luminilor_de_altadata/
  - **Proiectul TVM *Arta în istorie*:**
    1. **A. Gritco**, *Evangelhia ferecata*<https://www.youtube.com/watch?v=VFFAvDkRfrI>
    2. **A. Povestca**, *Tunuri, sec. XV*.<https://www.youtube.com/watch?v=VFFAvDkRfrI>
    3. **V. Serjant**, *Lampă și scaunul lui Vasile Stroescu*
<https://www.youtube.com/watch?v=VFFAvDkRfrI>
    4. **A. Chiroasca**, *Icoana Maicii Domnului Tricheroussa din sec. XVII din patrimoniul MNIM*
<https://www.youtube.com/watch?v=BEFnl-ujngw>
    5. **L. Marinescu**, *Ceainicul cu suport și spirtieră sec. XIX-lea*. Emisiunea *Arta în istorii*, TV Moldova 1, 30 aprilie 2022. <https://www.youtube.com/watch?v=NY8eKxN5Yz4>
    6. **A. Boldureanu**, *Platoul de bronz de la Orheiul Vechi, numit convențional și Platoul lui Ali*, a fost în emisie la data de 24 :03:22 ora 08:03 minute, emisiunea „Bună dimineața,, <https://www.youtube.com/watch?v=sRQ326ppYzQ>
    7. **A. Boldureanu**, *Subiectul despre Tezaurul de la Orheiul Vechi cu lingouri sommo*, în emisie la data de 04:04:22 ora 8:19
  - **Publicistică – 2 (cca 0,5 c.a.)**
    1. ДУМИНИКА И.;АНДРИЕШ-ТАБАК, С. Город Тараклия официально с новыми гербом и флагом. In: *Свет*, Информационно-аналитическое издание Тараклийского района, ISSN 2587-3199, 2022, № 9, 11 марта, с. 2. (cca 0,3 c.a.)
    2. АНДРИЕШ-ТАБАК, С.; ДУМИНИКА И. Молдовска Твърдица има свои официални герб, флаг, химн. In: *Твърдишки глас*, Издание на община Твърдица, България, ISSN 2603-5723, 2022, № 8-9, 30 септември, с. 1, 7. (cca 0,2 c.a.)
- 15. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2022 de membrii echipei proiectului**
1. **ZABOLOTNAIA, L.** Prin decizia Consiliului de Conducere al ANACEC, nr.11 din 1 martie 2022, a fost confirmat titlul de doctor habilitat la specialitățile: 611.02 – Istoria românilor (pe perioade) și 611.03 – Istoria universală (pe perioade).Titlul tezei: *Statutul femeii în cadrul societății medievale din Moldova și Țările din Europa Centrală și de Est (sec. XIV-XVII). Studiu Comparativ*.
  2. **ZABOLOTNAIA, L.** Prin decizia Consiliului de Conducere al ANACEC, nr.4 din 1 martie 2022, a fost confirmat dreptul de conducător/consultant științific al tezelor de doctorat.
<http://www.cnaa.md/thesis/57631/>
- 16. Materializarea rezultatelor obținute în proiect**
- Forme de materializare a rezultatelor cercetării în cadrul proiectului pot fi produse, utilaje și servicii noi, documente ale autorităților publice aprobate etc.
1. **PLOȘNIȚA, E.** Au fost prezentate sugestii, propuneri, observații la *Comisia Muzeelor*, pentru modificarea Legii muzeelor din 2017, pentru *Regulamentul Serviciului de circulație/evidență a bunurilor culturale mobile*.

2. A fost reabilitat și reorganizat depozitul central al MNIM pentru păstrarea colecțiilor arheologice.
3. A fost **reabilitată în proporție de circa 50 % colecția de ceramică a MNIM** din perioada eneoliticului (mil. V-IV î.Hr.)
4. **BUBULICI, V.** Au fost **restaurate 377 piese** de patrimoniu arheologic din colecțiile MNIM (monede, sigilii, unelte și arme din argint, bronz și plumb, vase ceramice).
5. Au fost **preparate 110 de probe de la piese de patrimoniu arheologic** din metal pentru realizarea expertizei spectrale (XRF).
6. A fost creat în Internet profilul MNIM (<https://sketchfab.com/nmhm>) cu modele 3D a obiectelor de patrimoniu național

17. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei în anul 2022

- **Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor**
  1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** – președinte comitetului organizatoric *Al XVI-lea Simpozion de Heraldică*, Chișinău, MNIM, 27 aprilie 2022, organizat de Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, MNIM, Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvi_lea_simpozion_de_heraldica/
  2. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** – secretarul Comisiei Naționale de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.
  3. **ARCUȘ-JANTOVAN, E.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXII-a, MNIM, Chișinău, 27-28 octombrie 2022.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_internationala_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/
  4. **BOLDUREANU, A.** – membru comitetului științific al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXII-a, MNIM, Chișinău, 27-28 octombrie 2022.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_internationala_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/
  5. **BOLDUREANU, A.** – membru al Comisiei Naționale de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.
  6. **BOLDUREANU, A.** – membru al Comisiei Naționale a Muzeelor și a Colecțiilor.
  7. **BOLDUREANU, A.** – membru al Comisiei Naționale de utilizare a numelui țării în mărci comerciale pe lângă AGPI.
  8. **MARINESCU, L.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXII-a, MNIM, Chișinău, 27-28 octombrie 2022.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_internationala_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/
  9. **SAVA, E.** – președinte Consiliului științific de susținere a tezelor de doctor, USM,

specialitatea: 613.01 – Arheologie (din 1 iulie 2022).

10. **SAVA, E.** – președinte comitetului științific al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXII-a, MNIM, Chișinău, 27-28 octombrie 2022.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_internationala_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/
11. **SÎRBU, L.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXII-a, MNIM, Chișinău, 27-28 octombrie 2022.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_internationala_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/
12. **SÎRBU, L.** – suport tehnic în organizarea diverselor evenimente în Muzeu și curtea Muzeului.
13. **SÎRBU, M.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXII-a, MNIM, Chișinău, 27-28 octombrie 2022.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_internationala_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/
14. **PLOȘNIȚA, EI.** – acreditată ca Expert - *Bunuri arheologice și istorico-documentare/Istorie modernă – bunuri cu semnificație istorico-documentară*, ordin nr. 46 al Ministerului Culturii al Republicii Moldova, din 15.03.2022.
15. **PLOȘNIȚA, EI.** – membru al Comisiei de susținere a tezelor de masterat, programul „Patrimoniu istoric și turism cultural”, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.
16. **PLOȘNIȚA, EI.** – membru al Comisiei Naționale a Muzeelor și a Colecțiilor.
17. **ZABOLOTNAIA, L.** – președinte comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXII-a, MNIM, Chișinău, 27-28 octombrie 2022.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_internationala_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxii/

➤ **Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale**

• **Participare la colegii de redacție naționale:**

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** – redactor-șef al revistei *Heraldica Moldaviae*.
2. **BOLDUREANU, A.** – secretar de redacție al revistei *Heraldica Moldaviae*.
3. **BOLDUREANU, A.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.
4. **MANZURA, I.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Stratum Plus* (categoria A, indexată).
5. **POVESTCA, A.** – membru al colegiului de redacție *Pyretus*, Buletin informativ al Muzeului de Istorie și Etnografie din orașul Ungheni.
6. **SAVA, E.** – redactor-șef al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.

7. **SAVA, E.** – membru al colegiului e redacție al *Revista Arheologică* (categoria A, indexată SCOPUS).
8. **SAVA, E.** – editor la Seria Biblioteca *Tyragetia*.
9. **SÎRBU, L.** – secretar de redacție al *Revista Arheologică* (categoria A, indexată SCOPUS).
10. **PLOȘNIȚA, E.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.
11. **TENTIUC, I.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.
12. **TOPAL, D.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Stratum Plus* (categoria A, indexată).
13. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție *Analecta Catholica*, Anuarul Episcopiei Romano-Catolice din Chișinău. Membru colegiului de redacție.
14. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei

- **Participare la colegii de redacție internaționale:**

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Гербоведение*, Moscova, Federația Rusă.
2. **SAVA, E.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Studia Antiqua et Archaeologica*, Universitatea Al.I. Cuza, Iași.
3. **SAVA, E.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Revista de cercetări Arheologice și Numismatice*. Muzeul municipiului București.
4. **SAVA, E.** – editor la Seria *Tyragetia International*.
5. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Balkanica Posnaniensia. Acta et studia* (universitatea Adam Mickiewicz, Poznań, Polonia).
6. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție a revistei *История повседневности* (Universitatea din Sankt-Petersburg „Alexandr Pușkin”, Sankt-Petersburg, Federația Rusă).
7. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție *Anuarului Universității din Alba-Iulia*, România.

➤ **Activitatea expozițională**

Pe parcursul anului au fost organizate și vernisate cu public sau online **8 expoziții tematice temporare și 12 mini-expoziții din seria Exponatul lunii**, inclusiv de membrii Proiectului, în colaborare cu alte instituții din țară și de peste hotare. Majoritatea exponatelor etalate în vitrine fac parte din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.

- **Expoziții tematice temporare: 8**

1. Expoziția comemorativă de fotografii *Memoria unui război nedeclarat* (26 februarie –15 aprilie 2022), a fost vernisată în cadrul conferinței *30 de ani de la Războiul pentru apărarea Independenței și Integrității teritoriale a Republicii Moldova*, organizată de Universitatea de Stat din Moldova și Asociația Istoricilor din Republica Moldova „Alexandru Moșanu” în

colaborare cu Muzeului Național de Istorie a Moldovei;
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_30_de_ani_d_e_la_razboiul_pentru_apararea_independentei_si_integritatii_teritoriale_a_republicii_moldova_1992/
https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/memoria_unui_razboi_nedeclarat/

2. Expoziția *Vestigii arheologice în stepa Bugeacului*, or. Taraclia, 1 februarie – 30 mai 2022;
3. Expoziția temporară filatelică *MOLDFILEX-2022* (22 martie – 30 aprilie 2022), dedicată aniversării a 30 - a de la fondarea Uniunii Filateliștilor din Republica Moldova, organizată de Uniunea Filateliștilor din Republica Moldova în colaborare cu MNIM.
<https://www.nationalmuseum.md/ro/events/>
4. Expoziția *Locuința cucuteniană și Atelierul Micul arheolog* (mai 2022);
5. Expoziția *Magia luminilor de altă dată* (18 mai -31 decembrie 2022). Cuprinde peste 70 de piese de iluminat artificial, însoțite de piese auxiliare și reconstituiri ce întregesc menirea acestora. Cronologic piesele expuse se încadrează în perioada antică-sfârșitul secolului al XX-lea. https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/magia_luminilor_de_altadata/
6. Expoziția *Întru răsplata meritelor...Distincțiile de stat ale Republicii Moldova la cea de-a 30-a aniversare* (28 iulie – 24 august 2022) a prilejuit cercetări asupra istoricului distincțiilor naționale și corporative, raportate în comunicări științifice, valorificate în cadrul expoziției aniversative și materializate și prin completarea fondului de piese faleristice ale muzeului.
<https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/>
7. Expoziția *Dacia. Ultima frontieră a romanității* (27 octombrie 2022-martie 2023) este cea mai mare expoziție sintetică dedicată civilizației geților și dacilor, organizată printr-un efort a 45 instituții muzeale din România și Republica Moldova. Proiect coordonat de Muzeul Național de Istorie a României.
https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/dacia_ultima_frontiera_a_romanitatii/
8. Expoziția aniversară *Savantul Ovidiu Bădina – memorie și valoare (la 90 de ani de la naștere)* (20 noiembrie - 20 decembrie 2022) – este o expoziție monografică, temporară consacrată unei personalități marcante din domeniul cercetării și educației – savantului, profesorului universitar Ovidiu Bădina. Tematica expoziției abordează: activitatea științifică, activitatea de profesor universitar la Academia de Studii Economice din București și Chișinău, cercetările sociologice efectuate în Republica Moldova, inclusiv cercetarea monografică a satului Cornova, relațiile profesorului Ovidiu Bădina cu reprezentanții unor instituții de stat și private.
<https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/>

- **Mini-expoziții din seria *Exponatul lunii*: 12.**

1. *Picior de masă de marmură* (ianuarie);
2. *Telefonul de perete „L.M. ERICSSON & Co”*, produs între anii 1905-1907 la Sankt-Petersburg, Rusia (februarie);
3. *Statuetă antropomorfă feminină de la Chișinău – Valea Morilor* (martie);
4. *Icoana Hristos-Viță de vie. Basarabia, anii '20- '30 sec. XX, zugrav I. Protenco* (aprilie);
5. *Ciocan-târnăcop*. Cultura Tripolie (mai);
6. *Ceainicul cu suport și spirtieră sec. XIX-lea* (iunie);
7. *Depozitul de la Vărvăreuca* (iulie);
8. *Pafte. Atelier de giuvaiergerie din orașul Orhei, Basarabia, secolul al XIX-lea*(august);

9. *Toc pentru ace*. Epocă de piatră(septembrie);
10. *Icoana Acoperământul Maicii Domnului*. Moldova, înc. sec. XIX (octombrie);
11. *Amfora de Mende de la Dubăsari*(noiembrie);
12. Cărți poștale vechi dedicate sărbătorilor de iarnă (decembrie).

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/noiembrie_2022/https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibit_of_the_month/

În afara de organizarea și vernisarea expozițiilor, cercetătorii s-au ocupat și de alte activități expoziționale, cum ar fi:

1. Demontarea și reamenajarea expoziției permanente: *Istorie și civilizație medievală* (E. Arcuș-Jantovan, A. Chiroșca, A. Boldureanu, L. Marinescu).
2. Reamenajarea expoziției permanente *Sala Unirii: Basarabia în perioada anilor 1905-1918* (Grițco, V. Serjant).
3. Demontarea expoziției: *Simbolurile oficiale și neoficiale ale Republicii Moldova* (S.Andrieș-Tabac, A. Boldureanu).
4. Amenajarea expoziției permanente: *Moldova sovietică*.
5. Demontarea expoziției *Străvechea mea argintărie cu atâta artă cizelată...* (L. Marinescu, E. Arcuș-Jantovan).
6. Amenajarea expoziției temporare *Magia luminilor de altă dată* (Grițco, V. Serjant).
7. Amenajarea și demontarea expoziției temporare filatelice *MOLDFILEX-2022* (A. Boldureanu).
8. Participare la demontarea, împachetarea și transferul de la Taraclia la Chișinău a expoziției tematice temporare *Vestigii arheologice în stepa Bugeacului. Raionul Taraclia*” Expusă în or. Taraclia, str. General Inzov 1. Casa de cultură, sala mică în perioada 30 octombrie – 31 ianuarie 2022 (L. Sîrbu, E. Mistreanu).
9. Participarea la reamenajarea banerelor din cadrul expoziției tematice temporare *Vestigii arheologice în stepa Bugeacului. raionul Taraclia*. Expuse în or. Taraclia, str. General Inzov 1. Casa de cultură, sala mică. 1 februarie – 30 mai 2022. (L. Sîrbu, E. Mistreanu).
10. Participarea la elaborarea listei pieselor pentru expoziția de la București *Dacia ultima frontieră a romanității, 27 octombrie 2022-martie 2023*.(L. Sîrbu, V. Bubulici).
11. Elaborarea documentației de export a 68 bunuri culturale, parte a expoziției *Dacia ultima frontieră a romanității, 27 octombrie 2022-martie 2023*. (L. Sîrbu)

➤ **Delegații și stagii**

1. **SÎRBU, L.** Delegație la Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui, România, 28.09.2022-30.09.2022. Scopul deplasării: participarea la a XLV-a ediție a Sesiunii internaționale de comunicări științifice „Acta Moldaviae Meridionalis”, desfășurată în perioada 29-30 septembrie 2022.
2. **2.SÎRBU, L.** Delegație la Fundația Dacica, satul Alun, comuna Boșorod, județul Hunedoara, România, 07-17.10.2022. Scopul deplasării: participarea la *Școala de toamnă din Valea Alunului pentru tineri arheologi*, ediția a VI-a 8-16 octombrie 2022, organizată de Centrul de studii al Fundației Dacica.

3. **TOPAL, D.; SAVA, E.** Delegație în Tbilisi, Georgia, 25-27.11.2022, la workshop „EU4 Dialogue: Archaeology”. Scopul participarea la conferință. Comunicări în limba engleză și germană “Corpus Tumulorum Moldaviae. General information about the burial mounds between the rivers Dniester, Prut and Danube” și “Ergebnisseder Digitalisierung im National museumfür Geschichte Moldawiens (2020-2022)”.
4. **TOPAL, D.** Delegație în Nesebar, Bulgaria, la conferința științifică internațională „*The Black Sea archaeology as a factor in the cultural tourism*”. 10-12.10.2022. Comunicarea în limba engleză: „National Museum of the History of Moldova: results of digitalization program (2020-2022)”
5. **TOPAL, D.** Delegație la Târgu Neamț (România), la conferința on-line “Epoca bronzului din nord-vestul Mării Negre. Cercetări interdisciplinare” (organizator Complexul Muzeal Național Neamț). on-line, 23.09.2022. Comunicarea „Locul și caracteristicile culturii Iamnaia în sistemul antichităților tumulare din nord-vestul Mării Negre”.
6. **TOPAL, D.** Delegație la Budapesta, Ungaria, 27.08-06.09.2022, la conferința anuală a Asociației Europene de Arheologie. Comunicarea în limba engleză “Patterns of the Yamnay aculture barrow distribution in the North-Western Pontic area” (Modele de distribuție a tumulilor culturii *iamnaia* în zona Nord-vest Pontică).
7. **TOPAL, D.** Delegație la Butuceni, Moldova, 15-17.08.2022, la conferința științifică internațională “Arheologie interdisciplinară. Metode, studii, rezultate” organizată de către Rezervația Cultural-Naturală „Orheiul Vechi” și Institutul de Cercetări Bioarheologice și Etnoculturale. Comunicarea “Cronologia relativă a necropolei de tip Usatovo de la Purcari”.
8. **TOPAL, D.** Delegație la Saharna, Moldova, 28-31.07.2022, la Colloquium de vară „Descoperiri vechi și abordări noi în arheologia epocii fierului din spațiul tiso-nistrean” (Organizatori: Centrul de Arheologie „Ion Niculiță”, Universitatea de Stat din Moldova). Comunicări: “Tumulul scitic nr. 5 de la Dubăsari după 40 de ani” și “Cazanul scitic la cetatea getică: o descoperire din 2002 de la Saharna Mare” (coautor M. Băț).
9. **TOPAL, D.** Delegație la Timișoara, România, 29.06-02.07.2022, la conferința internațională “The Sarmatians and the *Others*: Nomadic and Sedentary Cultures in Central and the Eastern Europe in the First Half of the 1st Millennium AD” („Sarmații și ceilalți: culturi nomadice și sedentare în Europa Centrală și de Est în prima jumătate a mileniului I p. Chr.”). Comunicări în limba engleză “Tumuli construction between Dniester and Prut: Case of Sarmatians” („Construcția tumulilor între Nistru și Prut: Cazul Sarmaților”) și “Jade (gé格) hilt of the Sarmatian period from southern Bessarabia” (“Garda din jad (gé格) din perioada sarmatică din sudul Basarabiei”, coautor **V. BUBULICI**).
10. **TOPAL, D.** Delegație la Constanța, România, 14-19.06.2022. Deplasare realizată în vederea participării la expediția științifică planificată în cadrul proiectului transfrontalier ARHICUP BSB 867.
11. **TOPAL, D.** Delegație la Menaggio, Italia, 28.04.-01.05.2022, la conferința trilaterală din cadrul proiectului *MoBaB – Mobilität aufdem Balkan während der Bronzezeit* („Mobilitatea în Balcani în epoca bronzului”) în centrul germano-italian Villa Vigoni (Organizatori: Deutsches Archaeologische Institut (Germania), Centre National de la Recherche Scientifique (Franța) și Istituto per le Scienze del Patrimonio Culturale del Consiglio Nazionale delle Ricerche (Italia) și

finanțat de DFG). Comunicarea “Hauptmerkmale der Jamnaja-Grabhügel im nord west pontischen Gebiet” (“Principalele caracteristici ale tumulilor culturii Iamnaia din zona nord-vest pontică”)

12. **ZABOLOTNAIA, L.** Delegație în Polonia (orașele Varșovia, Nieborów, Cracovia și Poznań), 14-26 octombrie, 2022. Scopul: cercetarea și documentarea la Muzeul Radziwill din Nieborów și Arkadia (14-18 octombrie); participarea la conferința internațională *Poznanie i upowszechnianie historycznego i kulturowego dziedzictwa Wileńszczyzny drogą do zachowania tożsamości narodowej*. IX Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa (14-16 octombrie 2022, Vilnius); 3. participarea la al IV-lea Congress of Polish History *Cultural Encounters* (19-22 October, 2022, Kraków); 4. participarea la conferința științifică internațională: *XXI Balcanicum. City and countryside in Central Europe and South-Eastern Europe* (21-22 October 2022, Poznań); prelegere publică: *Polonezii în Moldova. Istorie și contemporaneitate* la Institutul de Europa de Est, Universitatea din Varșovia (25 octombrie, 2022).

NP: Toate cheltuielile (de cazare, sejur și de transport) au fost din contul organizatorilor sau din cont propriu.

18. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect.

23 membrii ai proiectului „*Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare*” (cifrul.80009.0807.43), au continuat valorificarea științifică și publică a vastului patrimoniu muzeal în confirmare cu scopul desemnat pentru etapa anului 2022. În vederea realizării acestuia și obiectivelor propuse, cercetătorii au efectuat investigații arheologice, numismatice, documentare și a obiectelor de artă în arhive, instituții științifice și muzeale din țară și din străinătate (Germania, România, Georgia, Polonia), au participat la 6 expediții arheologice (inclusiv una în România).

În vederea creării depozitelor digitale pentru accesul online al publicului la patrimoniul național al țării, membrii proiectului au identificat, au cercetat și au selectat bunuri de patrimoniu pentru digitizare, elaborând **917 de fișe analitice**. Pentru stabilirea statutului juridic al bunurilor de patrimoniu cultural național mobil din colecțiile MNIM, ca parte a patrimoniului cultural național, a fost continuată procedura de clasare, fiind elaborate **330 de dosare**. Pe parcursul anului 2022, patrimoniul MNIM a fost completat cu **544 de noi** exponate, majoritatea dintre care fiind susceptibile pentru clasare, dar și pentru includere în Fondul comun al Patrimoniului Național Mobil.

Au **fost organizate 4 manifestări științifice – 1 națională și 3 naționale cu prezență internațională**. Conferințele s-au desfășurat în format mixt cu posibilitatea participării în regim la distanță (on-line) și cu prezență fizică limitată.

Pe parcursul anului 2022 au fost reactualizate și semnate 20 acorduri de colaborare (inclusiv, cu 5 instituții muzeale din România, Republica Moldova; 3 instituții academice și universitare România, Germania). În cadrul implementării proiectului la nivel național și în urma colaborării internaționale, în anul 2022 au fost organizate 2 manifestări științifice cu participare internațională și o expoziție cu parteneri din străinătate.

Membrii proiectului au contribuit esențial în organizarea și vernisarea (cu public sau on-line) a **8 expoziții tematice temporare** (naționale și internaționale) și **12 mini-expoziții din seria Exponatul lunii**.

Membrii echipei din cadrul Proiectului **au participat cu 58 rapoarte, comunicări și postere la 37 manifestări științifice**, inclusiv: 25 (67,6%) peste hotare (România, Georgia, Bulgaria, Italia, Ungaria, Ucraina, Austria, Polonia, Federația Rusă), 2 (5,4%) internaționale în RM și 4 (10,8%) naționale cu participare internațională și 6 naționale (16,2%).

Rezultatele cercetării au fost incluse în circuitul științific prin publicarea a **2 monografii** (cca 42,2 c.a.); **1 culegere de studii și articole** (cca 15,5 c.a. - membrii proiectului); **55 de articole științifice** (cca 43 c.a.), inclusiv: 5 (cca 5 c.a.) în reviste din baza de date Scopus; 7 (cca 5 c.a.) reviste din străinătate recunoscute; 19 (cca 12,5 c.a.) în reviste de categoria B; 1 (cca 0,8c.a.) în alte reviste naționale; 18 (cca 17,45 c.a.) în culegeri de articole și studii (7 peste hotare); 5 (cca 2,3 c.a.) în materialele conferințelor științifice (4 internaționale) și **54 (cca 4,2 c.a.) de teze în rezumatele conferințelor științifice internaționale și naționale**. Au fost publicate 2 volume ale revistei *Tyragetia* (categoria B), care cuprind peste 46 de studii (cca 16 c.a. - membrii proiectului), articole și recenzii din țară și peste hotare (România, Polonia, Belarus, Georgia, Ucraina, Federația Rusă etc. **În total a fost publicat un volum de 116 (cca 90 c.a.) publicații (cca 3,9 c.a. per membru proiect)**.

The 23 participants of the Project “**Museum Heritage and Historical Memory: Research, Interpretation, Presentation**” (number 80009.0807.43) continued the scientific and social development of the vast museum heritage in accordance with the goal set for the 2022 stage. To achieve it and the tasks set, researchers conducted archaeological, numismatic, documentary and art investigations in archives, scientific institutions and museums in the country and abroad (Germany, Romania, Georgia, Poland), participated in 6 archaeological expeditions (including one in Romania).

In order to create digital repositories for public online access to the country's national heritage, the Project members identified, researched and selected heritage assets for digitization, developing **917 analytical cards**. In order to establish the legal status of items of movable national cultural heritage from the NMHM's collections as part of the national cultural heritage, the classification procedure was continued, **330 files** were developed. During 2022, the NMHM's collections were replenished with **544 new exhibits**, most of which are subject to classification, as well as to inclusion in the General Fund of the Movable National Heritage.

4 scientific events were organized: 1 national and 3 national with international presence. The conferences were held in a mixed format with the possibility of remote participation (on-line) and with limited on-site presence.

During 2022, 20 collaboration agreements were updated and signed (including 5 museums in Romania and the Republic of Moldova; 3 academic and university institutions in Romania and Germany). As part of the Project implementation at the national level and as a result of international cooperation, 2 scientific events with international participation and an exhibition with partners from abroad were organized in 2022.

The members of the project contributed essentially in the organization and opening (with the public or online) of **8 temporary thematic exhibitions** (national and international) and **12 mini-exhibitions from the Exhibit of the Month series**.

Project team members **participated with 58 reports, communications and posters at 37 scientific events**, including: 25 (67.6%) abroad (Romania, Georgia, Bulgaria, Italy, Hungary, Ukraine, Austria, Poland, Russian Federation), 2 (5.4%) international in the Republic of Moldova, 4 (10.8%) national with international participation and 6 national (16.2%).

The research results entered into scientific circulation through the publication of **2 monographs** (about 42.2 author's sheets); **1 collection of studies and articles** (about 15.5 author's sheets - Project members); **55 scientific articles** (about 43 author's sheets), including: 5 (about 5 author's sheets) in journals from the Scopus database; 7 (about 5 author's sheets) in recognized foreign journals; 19 (about 12.5 author's sheets) in category B journals; 1 (about 0.8 author's sheets) in other national journals; 18 (about 17.45 author's sheets) in collections of articles and studies (7 ones abroad); 5 (about 2.3 author's sheets) in the proceedings of scientific conferences (4 international ones) and **54 (about 4.2 author's sheets) in abstracts of reports** at international and republican scientific conferences. 2 volumes of the Tyragetia journal (category B) were published, which include over 46 studies (16 author's sheets - members of the project), articles and reviews from the country and from abroad (Romania, Poland, Belarus, Georgia, Ukraine, the Russian Federation, etc. **In total, a volume of 116 (about 90 author's sheets) publications was published (about 3.9 author's sheets per Project member)**).

19. Recomandări, propuneri

Recomandăm ca în formularele de raportare anuale și de acreditare să fie incluse și activitățile specifice muzeologiei care implică multă muncă de cercetare și expertizare, dar care lipsesc din compartimentele obligatorii ale raportului. Dat fiind faptul că modelul de raportare este unul standardizat pentru toate ramurile științei, acesta nu permite includerea complexă a activității cercetătorilor din cadrul unui muzeu de rang național.

Recomandăm să fie examinat cu atenție compartimentul (11) *Dificultățile în realizarea proiectului*, în care sunt stipulate toate piedicile, impedimentele și dezavansele cu care se confruntă echipa de cercetători în cadrul proiectului. Din rapoartele precedente s-a observat o neglijență totală față de acest compartiment, care denotă o formalitate, cu toate că este stipulat ca obligatoriu.

Conducătorul de proiect

Data: 14.XI.2022

dr. hab. ZABOLOTNAIA Lilia

**Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare
(la data raportării)**

Cifrul proiectului: 20.80009.0807.43

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	1918.7	+70.6	1989.3
Contribuții de asigurări de stat obligatorii	212100	556.5	+20.5	577.0
Servicii editoriale	222910	45.7		45.7
Servicii de protocol	222930	6.8		6.8
Servicii neatribuite altor aliniate	273500	6.0		6.0
Alte prestații sociale ale angajaților	273900		+54,0	54,0
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110	26,8		26,8
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110	46,4		46,4
Procurarea medicamentelor și materialelor sanitare	339110	11,4		11,4
Total		2 618,3	145,1	2 763,4

Conducătorul organizației

 / dr. hab. SAVA Eugen

Contabil șef

 / MARCHITAN Angela

Conducătorul proiectului

 /dr. hab. ZABOLOTNAIA Lilia

Data: 14.XI.2022

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului 20.80009.08.07.43

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Arcuș-Jantovan Elena	1989	doctor	1	02.01.2020	
2.	Boldureanu Anuța	1960	doctor	0,75	02.01.2020	
3.	Bubulici Valeriu	1965		1	02.01.2020	
4.	Chiroșca Adelaida	1960		1	02.01.2020	
5.	Ghimpu Vlad	1957	doctor	0,5	02.01.2020	
6.	Grițco Ana	1961		1	02.01.2020	
7.	Iarmulski Vasile	1984	doctor	1	02.01.2020	
8.	Marinescu Lucia	1978		1	02.01.2020	
9.	Mateevici Natalia	1961	doctor	1	02.01.2020	
10.	Mistreanu Eugen	1987	doctorand	1	02.01.2020	
11.	Ploșnița Elena	1953	dr.hab	0,75	02.01.2020	
12.	Povestca Anatolie	1975		0,25	01.07.2021	
13.	Sava Eugen	1956	dr.hab	0,5	02.01.2020	
14.	Serjant Vera	1963		1	02.01.2020	
15.	Sîrbu Livia	1984	doctorand	0,5	02.01.2021	
16.	Sîrbu Mariana	1981	doctorand	1	02.01.2020	
17.	Tabac Silviu	1969	doctor	0,5	01.07.2021	
18.	Tăriță Marius	1981	doctor	0,5	01.07.2021	
19.	Tentiuc Ion	1956	doctor	0,75	02.01.2020	
20.	Topal Denis	1981	doctor	1	02.01.2021	
21.	Vasilache Mariana	1987	doctorand	0,5	02.01.2020	
22.	Zabolotnaia Lilia	1961	dr.hab	1	01.10.2020	

Ponderea tinerilor (21,7%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	
---	--

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2022					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.	Manzura Igor	1956	doctor	0,75	03.01.2022

Conducătorul organizației

E. Pătrîc dr. hab. SAVA Eugen

Contabil șef

ds MARCHITAN Angela

Conducătorul de proiect

[Signature] dr. hab. ZABOLOTNAIA Lilia

Data: 14.XI.2022

